Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 27 (14138) | 1976 оной февралиин 3, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫН ШИИДХЭХЫ ҮЕ

...дууһа мал олоор үсхэбэрилдэг манай республикын ...оз, совхозуудта эгээн харюусалгатай хаһа — малай ...элгэ түлэг дундаа ябажа байна. Январь, февраль ...нуудта үнеэд олоороо тугаллаха, хонид хурьгалха ...нэ. Тиигэжэ малшадай ажал бүришье шахардуу, бүри ...усалга ехэтэй болоно.

...үнөө жэлдэ малай үбэлжэлгэ, түл абалга полити... э ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байна. Рес...ликымнай олон малшад, бүхэли коллективүүд түрэл ...тиингаа XXV съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар ...ха гэжэ шиидээд, урдаа тодорхой зорилгонуудые та... хэзээ хэзээнэйхиһээ оролдосотойгоор хүдэлжэ ...нэй.

...алай үбэлжэлгэ Кабанскын аймагай ажахынуудта эм...гээр ябуулагдана. Эндэхи совхозуудай малшад үбэл...лын эхилхэһээ хойшо үбһэ тэжээлээ гамтайгаар, малай ...г шэмынь зэргээр гаргашалжа, декабрь һараһаа үнеэ...нээ һү шэмэ дээшэлүүлжэ шадаа. Үбэлжэлгын түрүү... гурбан һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 300 га...килограмм һү һааһан байна. Шэнэ табан жэлэй тү...ын үдэрһөө эндэхи һаалишад, малшад КПСС-эй ... съездын урда тээхи ажалай вахтада жагсажа, хүдэл...өө эршэ улам шангадхана. Илангаяа үйлэдбэриин ...шаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжа...хэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна. «Нэгэшье үнеэ ...уулхагүй, нэгэшье тугал гарзада оруулхагүй» гэ...эндэхи түрүү һаалишад болон малшадай уряа бүгэ...хэрэг болонхой.

...абадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түл абалгада ...ликын хонишод эршэмтэй һайнаар бэлдэжэ, хэзээ ...нэйхиһээ һайнаар үнгэргэхэ зорилготой. Илангаяа ...гын аймагай ажахынууд хурьга һайнаар абахаар ...нэй. Эндэхи Чисаанын совхоз түл абалгада бэлдэл... аймаг дотор үнгэргэгдэһэн конкурсдо эрхимлэжэ га... Хориин аймагай Дэдэ-Тайлсын, Хүрбын совхозуудай ...од шэнэ түл һайнаар абажа захалаа. Дэдэ-Тайл... совхоздо 2 мянга гаран хурьгад абтаад, бүрин томо ...ордоно.

...атэй хамта республикын олохон ажахынуудта малай ...элгэ эмхидэл муутайгаар, гарза ехэтэйгээр үнгэр...нэ, үнеэдэй һү шэмэ биратай дээшэлнэгүй. Эгээл ... баримтанууд Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэ...этэ, «Мир» колхозуудта, Ториин совхоздо, Сэлэнгын ...гай Тельманэй нэрэмжэтэ совхоздо үзэгдэнэ. Доржи ...ровай нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ тэжээл бага бэшэ ...лэгдэһэншье һаа, тэрэнээ һайнаар буйлуулжа, мал... саг соонь зүбөөр хубаарилан үгэжэ шаданагүй. Тэ... дээрэһээ боложо, малынь саг соогоо эдеэлүүлэгдэ... уһалагданагүй, олон газарта байрань муу, хүйтэ... Ушар иимэһээ энэ ажахыда олон мал үхэл гарза... Тельманэй нэрэмжэтэ совхоздо малай харууһал...уу дээрэһээ тугал, буруунууд бужуутажа, олоороо ...лаа.

...элгын эхилхэһээ хойшо олон мал үхэл гарзада ...һан Зэдын, Сэлэнгын, Мухар-Шэбэрэй болон бусад ... аймагуудай партиина, советскэ, хүдөө ажахын ор...удай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэндэхи ...теринарна мэргэжэлтэд бии байгаа дутагдалнуудаа ...усадхаха, үбэлжэлгэеэ, түл абалгаяа эмхитэйгээр ...тэхэ талаар хэрэгтэй бүхы хэмжээнүүдые абаагүй ...ар. Малай үхэл, гарза үргэлжэлһээр.

...дэ бүгэдэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб ...үүлэгдэ һаад, тодхор ушаруулжа болохо байна. Илан... үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлгэдэ, продукциин ...р һайжаруулгада муугаар нүлөөлхэ бшуу. Тиимэһээ ...уудай партиина, советскэ, хүдөө ажахын органууд ... үбэлжэлгэдэ, түл абалгада онсо анхаралаа табижа, ... бии байгаа дутагдалнуудые элирүүлжэ, дары усад... талаар бүхы юумэ хэхэ уялгатай. Нэн түрүүн колхоз, ...уудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, зооветеринарна мэргэ... шанга эрилтэ табигдаха ушартай. Малай тамир ...улһан, үхэл гарзада оруулһан, ажалдаа хайша хэрэ...андагшад олоной үмэнэ харюусаха зэргэтэй.

...эн доро түрүүшүүлэй, түрүү коллективүүдэй ажа...уй дүршэлые, хүдэлмэриин онол аргануудые олоной ...бари болгохо талаар эмхидхэлэй, ойлгууламжын хү...ри оролдосотойгоор ябуулагдаха, социалис мүры... тодорхойгоор эмхидхэгдэхэ болоно. Тиихэдээ түрүү... гээгдэгшэдые шефтээ абажа, дүй дүршэлөө дам...ан үгэхэ үүсхэлые али болохоор дэмжэхэ шухала.

...үүртэ, отара бүхэндэ тэжээлээ нарин бүридхэлдэ аба... тэрэнээ буйлуулжа, зааханшье үрилтэдэ орохогүй. ...хобто, хобоо соо хэжэ, малдаа үгэхэ эрилтэ табигда... түрүүшүүлэй жэшээгээр үбһэ, һолоомо, зелёнко гэхэ ... бүдүүн тэжээлые хэршэжэ, тэрэнээ минеральна бодо...ор, тарияа талханай зүйлтэй холижо малдаа эдюул... һайн.

...үүй ажахынуудта үбшэлһэн малые нэгэ газарта суг... эмшэлхэ, һайнаар эдеэлүүлхэ, харууһалха про...ри түхеэрэгдэнхэй. Иимэ арга боломжо ажахы... бии. Колхоз, совхозуудай зооветеринарна мэргэ...д малай үбэлжэлгын энэ шиидхэхы үедэ бүхы хаба... харуулха, гүүртэ, отарануудаар саг үргэлжэ яба... малшадта бодото туһаламжа хүргэхэ уялгатай.

1976 оной түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ, үйлэдбэ... ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ социа... мүрысөө эмхидхэхэ тухай партиингаа ЦК-гай, СССР-... Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ... тогтоолдо харюу болгон, республикымнай малшад, ... совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд ... үбэлжэлгые, түл абалтые урагшатай һайнаар үнгэр... түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ байна. Энэмнай пар... XXV съездэ хүдөөгэй ажалшадай бодото бэлэг бо... бшуу.

БАРИЛГАШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Үсэгэлдэр республикымнай барилгын, барилга-хабсаралгын организацинуудай, барилгын индустриин предприятинуудай, проектнэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн оперо ба баледэй театр соо болобо.

Республикымнай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **Н. Б. Пивоваров** энэ зүблөө нээбэ. Партиин обкомой секретарь **К. М. Пролайвода** «1975 оной түсэбэй ба социалис уялгануудай дүүргэлтын дүнгүүд болон арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые бэелүүлхэ талаар барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэһэн байна.

«Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй түрүүлэгшэ **Э. О. Алексеев**, 53-дахи мостоотрядай модошо дархашуулай бригадир **Л. Е. Лейсон**, «Бурятстройматериалы» нэгэдэлэй начальник **Н. И. Миханьков**, Буряадай барилгын управлениин барилга-хабсаралгын 4-дэхи управлениин начальник **А. И. Рева**, «Дальстальконструкция» трестын Буряадай хабсаралгын управлениин бригадир **Е. В. Осипов**, партиин Хойто-Байгалай райкомой секретарь **В. А. Бодров**, «Бурятцелинстрой» трестын 173-дахи колоннын начальник **А. М. Рябчиков**, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. П. Убеев**, Зүүн-Сибириин технологическа институдай проректор **А. А. Холодкова**, «Востоксибэлектромонтаж» трестын хабсаралгын управлениин начальник **Е. В. Коптелов**, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын начальник **В. Р. Богач**, Буряадай барилгын управлениин барилга-хабсаралгын 7-дохи управлениин бригадир **В. К. Рубцов**, «Бурятцелинстрой» трестын 590-дэхи колоннын бригадир **В. М. Дорофеев**, КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь **А. Д. Чукаев**, республикымнай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо **В. И. Черныш** элидхэл тушаа үгэ хэлээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад барилгашадай 1976 оной социалис уялгануудые абаба.

Барилгашадай, проектнэ организацинуудай, барилгын индустриин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн 1975 оной 4-дэхи кварталай дүнгүүдээр түрүүлжэ гараһан хоёр коллективтэ партиин обкомой, Министрнүүдэй Соведэй ба облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаа, барилгашадта республикын хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдэй олгогдоһон тухай үнэмшэлгэнүүд, Бур. АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотанууд ба түрүү барилгашадта үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

XXV КПСС-эй съездые угтуулан

ЯНВАРИИН ТҮСЭБҮҮД ДҮҮРГЭГДЭЭ

1.

Улаан-Үдын электро-түхеэрэлгэнүүдые бүтээдэг заводой коллектив январь һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ. 1975 оной энэ үеын байдалтай мүнөө үеын байдалые жэшэжэ харахада, заводой коллектив продукци гаргаха, худалдаха хэмжээ 5 процентээр ехэ болгоһон байна.

Энэ заводой коллектив 1975 оной дүрбэдэхи кварталай дүнгөөр социалис мүрысөөндэ түрүүлэн гаража, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой болон горгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн юм.

Мүнөө эдэнэр 1976 оной түсэбые декабриин 20-до дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Тиигээд КПСС-эй XXV съездын нээгдэтэр хоёр һарын түсэб дүүргэхэ гэжэ үгэеэ үгэнхэй.

2.

Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй заһабарилгын механическа заводой коллектив продукци гаргаха, худалдаха январь һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэбэ. Январь һарын туршада түсэбһөө гадуур 50 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

«Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн» тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай гараһан тогтоолдо харюу болгон, дээшэлүүлэгдэһэн уялга энэ заводой коллектив абаа. 1976 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 135 мянган түхэригэй продукци худалдаха гэжэ эдэнэр шиидээ. Мүнөө КПСС-эй XXV съездын нээгдэтэр түсэбһөө гадуур 45 мянган түхэригэй продукци эдэнэр худалдахань.

В. СУЛТАНОВА.

Лариса Андреева долоон жэлэй саада тээ Улаан-Үдын трикотажна фабрикын нэхэлгын цехтэ ажаллахаар ерээ һэн. Залуу басаган мүнөө фабрикын эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо оронхой.

Лариса Андреева юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые гурба хахад жэлэй турша соо дүүргэжэ, ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан байна. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ түрүү хүдэлмэрилэгшэ эрхим һайнаар ажаллажа, январь һарынгаа түсэбые 170 процентээр дүүргээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Андреева ажалдаа.

И. ТОКМАКОВАГАЙ фото.

Нэгэшье тугал гарзагүй

Үнгэрэгшэ оной декабрь болон энэ жэлэй январь һаранuудта совхоз дотор 200 тугал абтажа, мүнөө нэгэшье толгой гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Нестеревэй, Зырянскын, Ангирай һү һаалиин фермэнүүдтэ нарай тугалнуудай зохид, дулаан байранууд түхеэрэгдэнхэй юм. Тугалнуудта һайн шанартай тэжээл үгтэнэ. Совхозой дүршэлтэй бэрхэ малшад Н. С. Бадмаева, Т. Н. Гаврилова гэгшэд эндэ хүдэлнэ.

П. ХАЛТАНОВ.
Прибайкалиин аймагай Зырянский совхоз.

МҮРЫСӨӨНДЭ ТҮРҮҮЛХЭЭР ЗОРИГЖОНХОЙ

Ахалагша хонишон Радна Содномович Дампиловай эрхилдэг отарын эбтэй эетэй коллектив юһэдэхи табан жэлдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздоо яһала һайн амжалтануудые туйлаһан байна. Хэрбээ үнгэрһэн табан жэл соо 2826 хурьга түлжүүлхэ түсэбтэй һаа, 3216 хурьга томо болгожо, колхозойнгоо һүрэгтэ нийлүүлээ. Тиихэдэ ноохо хайшалха, хурьгадай шэгнүүр нэмээхэ түсэбүүд баһал үлүүлэн дүүргэгдээ. 1975 ондо зуун эхэ хониин бүриһөө 103,4 хурьга абажа ехэхэн амжалта туйлагдаа.

— Энэ хадаа миниин гансаараа туйлаһан амжалта бэшэ юм. Эдэ арба гаран жэл сугтаа хүдэлжэ байһан миниин нүхэр Екатерина Будаевнагай, Ч. В. Раднаевагай, Ц-Е. Ц. Раднаевай хубита тон ехэ. Эдэ нүхэд хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлдэг, дүй дүршэлөөр баян болоһон хонишод гээшэ,—гээд Радна Содномович хөөрэбэ.

Мүнөө Радна Дампиловай отарын коллектив 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай абаһан тогтоолтой танилсажа, һайшаан дэмжэхэ зуураа, өөһэдын дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаба. Иигэжэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хониин бүриһөө зуун хурьга түлжүүлхэ, хониин бүхэниһөө 3,5 килограмм ноохо хайшалха, хурьгадые эхэһээнь таһалха үедэ хурьган бүхэнэй шэгнүүр 20 килограммда хүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

— Энэ тиимэшье ехэ уялга бэшэ, юуб гэхэдэ, хониднай ноохонойнгоо шанараар 3-дахи классай болохо юм. Зүгөөр абаһан уялгаяа амжалтатай дүүргэхэ арга боломжо манда бии гэжэ түрүү хонишон мэдүүлбэ.

Малдаа бардам хүрэхэ тэжээл хонишод өөһэдын хүсөөр бэлэдхэһэн байна. Мүнөө газаагаа 600 центнер үбһэтэй, 300 гаран центнер зелёнкотой. Эдээнээ хонидтоо рационой ёһоор тааруулан үгэнэ. Үшөө хониин бүхэниинь үдэр бүри 300 грамм тарияа талханай зүйл эдинэ.

— Шанартай тэжээл эдеэд, һайн бэлшээридэ адуулагдадаг хонид ямаршье хүйтэн сагта томо бэетэй, элүүр, шэрхи хурьгадые гаргадаг юм,—гээд, Екатерина Будаевна нэмэбэ. Үнэхөөрөөшье, мүнөө эдэнэй хонид тобир тарганууд. Дампиловай отарада февралиин хуушаар түл абтажа захалхань.

Эндэхи хонишод тэрээндээ үнинэй бэлдэжэ эхилэнхэй. Хорёо, хотоо һэльбэн заһабалаа, хони хурьгадайнгаа байра дулаалаа, сагаадаа, хэрэгтэй болохо хашаа хаамаг бэлдэгдээ.

Иигээд байхада хонидоо һайнаар үбэлжүүлхэ, түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ гээшэ мүнөө хонишодой гол зорилго болоод байна. Түрүү хонишоной отарын коллектив түрэл партиингаа XXV съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтахые оролдоно.

В. БАШАРОВ.
Зэдын аймаг.

ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХАҺА ЭХИЛЭЭ

Харацайн совхозой хонишод энэ жэлэй хурьга абалганда эртээнһээ, һайнаар бэлдэһэн юм. Отаранuудые эрхилдэг хонишод Дабасан Бадмаев, Пүрбэ Намсараев, Цыремпил Бадмаев, Еши Дымбеев, Цыбикжап Очиров гэгшэд өөһэдөө үбһэ хуряалгада хабаадалсажа, эхэ хонидой хурьгалхын урда тээ, мүн түрэһэнэйнь һүүлдэ эдюулхэ үбһөө илган бэлдэдэг заншалтай. Мүн хурьгадай эдихэ шанартай ногоон үбһэн амяарань бэлдэгдэдэг. Эндээнһээ гадна зеленко, ногооной гурил, модоной набша намаашье яһала бэлдэгдэдэг юм. Хонидтоо хүсэ абхуулхын тула сабшалангай хэнзэ, полинуудай үлэгдэл дээгүүр бэлшээдэг байна. Энэ үедэ хонидойнгоо байра дулаалха, һэргээн заһаха хүдэлмэри хэнэ. Мүнөө хонишодой эгээл харюусалгатай үе — хурьга абалга эхилээд байна. Январиин хорёодоор совхоз соо зургаан зуугаад хурьган абтаа. Тэрэ тоодо Ц. Бадмаев, Ц. Очиров, Ж. Галсанов, П. Намсараев гэгшэдэй отаранууд тус бүрөө зуу гаран хурьгатай болоо. Хурьгадай тоо үдэр бүри олошоржол байна.

Энэ хаһада зарим отаранuудта хурьгашад дуталдаһаар байна. Жэшээнь, Б. Цыденовэй, Д. Лубсановай, Е. Дымбеевэй отаранuудта хурьгашад үшөө ошоодүй. Энээн тушаа сомоной Совет, совхозой партком шанга эрилтэ табижа, дары шиидхэхэ ёһотой. Мүн Закаменск хотын шефүүд совхоздо туһалха тушаа абла анирагүй байһаар.

Хурьга абалган һарын туршада ходорожо, саашадаа 1,5—2 һара соо һайн харууһанда табигдадаг гээшэ. Тиимэһээ энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандажа, унжагай руулһанай алдуу хожомоо гараха гэжэ мартажа болохогүй. Хонишодые эд бараагаар болон соёл культурын талаар хангаса тон һула. Аймагай худалдаа наймаанай болон соёл культурын эмхи зургаанууд һаял ажалаа ябуулжа эхилбэ.

Мүн шэнэ табан жэлэй туршада манай орон дотор бэелүүлэгдэхэ асари ехэ байгуулалтануудай гол шэглэлнүүдые ойлгуулан үгэхэ хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд ушарна. Нютагай агитколлектив, илангаяа багшанар «гэрһээ гаранагүй» гэхэдэ болохо.

Мүнөө манай орон дотор КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула дэлгэрһэн социалис мүрысөөе зүбөөр эмхидхэлсэн, тэрэнэй нүлөөе улам дээшэлүүлхэ, шэнэ амжалтануудые туйлалтада зорюулха тухай партиин заабарине хүтэлбэри болгон ажаллаха шухала. Иимэ һаналтайгаар ажаллажа байгаа хонишодойнгоо урма зоригые бадаруулан, шэнэ амжалтануудые туйлахын тула совхозой партком, дирекци, нютагай профсоюзай болон ВЛКСМ-эй комитет, сомоной Совет хэмжээ абаха ёһотой.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.
Захаамин.

...АБАН ЖЭЛЭЙ БАТА НАЙДАМТАЙ ТҮГЭСХЭЛ

...ССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ 1975 ОНДО ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

...тскэ Союзай ажалшад ... XXV съездые ажа... шэнэ амжалтануудаар ... байна. Бүгэдэ арадай ...с мүрысөө үргэнөөр ...үлэнэй ашаар 1975 ...түсэб амжалтатайгаар ...ргэдээ гэжэ СССР-эй ... мэдээсэл дотор хэ...

... ажахые үнгэрһэн ...үгжөөлгын гол шуха...гүүд иимэ тоо, ба...удаар тодорхойлогдо... 1974 онойхитой ... хэрэглэлгэ болон ...тада хэрэглэгдэһэн ...льна олзо доход 104 ... промышленна про... — 107,5 процент, тэ...о үйлэдбэриин хэрэг...дые үйлэдбэрилэн гар... («А» бүлэг) — 107,9, ... хэрэглэлэй эд бараа ...рилгэ («Б» бүлэг) —... процент; хүдөө ажахын ...и—94 процент; шу...фондынуудые ашаглалга...руулалга—108 процент; ...льна һомололго—109 ...т, бүхы янзын транс... ашаанай эрьесэ— ... процент; арадай ажа...ажалай түлөөһэнэй — ...—106 процент; хүдэлмэ... болон алба хаагша...лингай дунда зэргын ...—103,5, колхозни...й ажалай түлөөһэн— ... ниитын хэрэглэмжын ... 107,8, хүн бүхэнэй олзо оршо—104,2 процент; эд бараанай розничнэ эрьесэ — 104,2 процент; ажаһуудалай талаар хангалга—109,3 процент; байрын гэрнүүдые ашаглалгада оруулалга — 99,3 процент; ажалай бүтээсэ промышленностьда — 105,9, барилгада — 105,5, түмэр замай транспортдо—103,6 процент, арадай ажахын нэмэри олзо оршо (сасуудхаһан сэнгээр) — 109 процент, гадаадын худалдаа наймаанай эрьесэ—126 процентээр ургаа.

Национальна олзо доход 362 миллиард түхэригтэ хүргэгдэжэ, жэлэй туршада 14 миллиардаар ургаба. Национальна олзо доходой дүрбэнэйнь гурбан хуби хэрэглэлжэдэ, гэр байрын болон социально-соёл культурын барилгын гаргашые хараада абахада, национальна олзо доходой табанайнь дүрбэн хуби арадай һуудал байдал һайжаруулха хэрэгтэ гаргашалагдаһан байна.

Экономикын урган хүгжэһэнэй ашаар КПСС-эй XXV съездын Директивэнүүдээр хараалагдаһан арад зоной материальна һуудал байдалые һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ.

Промышленностиин продукци, 1974 онтой сасуулхада, 37 миллиард түхэригөөр ургажа, 520 миллиарда (предприятинуудай 1967 оной июлиин 1-нэй оптово сэнгээр абажа харахада) ургаа. 1975 ондо хүдөө ажахын продукци 90 миллиард түхэригтэ хүргэгдөө. Арадай ажахыда 106 миллиард фонднууд ашаглалгада оруулагдаа.

Советскэ Союзай гадаадын худалдаа наймаанай эрьесэ, 50 миллиард шахуу түхэригтэ хүргэгдөө. Тиихэдээ удаан сагай хэлсээнүүдэй ёһоор 1975 ондо хараалагдаһан СЭВ-эй гэшүүн-оронуудтай хэһэн худалдаа наймаанай хэмжээн дээшэлһэн байна.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта научно-техническэ дэбжэлтэ ниитын ажалай бүтээсын саашанхи ургалтада нүлөөлөө. Тэрэнэй ашаар 3 миллион шахуу хүнэй ажал алмагдаһан байна.

Эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо 1 миллион 200 мянганда хүргэгдөө. Ухаалан зөхёолгын, уралан нарижуулгын 3,9 миллион дурадхал арадай ажахыда нэбтэрүүлэгдэжэ, 4,7 миллиард түхэриг жэл соо алмагдаа.

1975 он—түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэл. 1971—1975 онуудта арадай ажахые хүгжөөлгын даб дээрэ гаргагдаһан дүнгүүд табан жэлэй социально-экономическа гол зорилгонуудай дүүргэгдэһые гэршэлнэ. КПСС-эй XXIV съездын хараалһанай ёһоор ажахын болон культурна байгуулалтын бүхы шэглэлнүүдтэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа.

Промышленна продукци худалдалгаар жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. 6,8 миллиард түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур худалдагдаа. Үйлэдбэриин ургалта 1974 оной түсэбэй ёһоор 6,7-ой орондо 7,5 процент болоо.

Промышленностиин зарим һалбаринууд, 1974 онойхитой сасуулхада, үйлэдбэриин хэмжээе дээшэлүүлэ[illegible] электроэнергетикэ—6 процент, түлишын про[illegible]ленность—7 процент, хара болон үнгэтэ металлурги —5 процент, химиин болон нефтехимиин промышленность—11 процент, машина бүтээлгэ ба металл болбосоруулга—11 процент, модо болбосоруулгын болон целлюлозо-саарһанай промышленность — 6 процент, барилгын материалнуудай промышленность—6 процент, хүнгэн промышленность—5 процент, эдеэ хоолой промышленность —5 процент, культурно-ажаһуудалай хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ 9 процент.

Түсэбөөр хараалагдаһан 5,7 процентын орондо ажалай бүтээсэ 5,9 процент ургаа; ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй ашаар үйлэдбэриин хэмжээн 80 процентээр ургаа. Нэмэри олзын промышленна продукциин өөрын үнэ сэнгэй түсэб дүүргэгдээ: нэмэри олзо оршо 12 процентээр ургаһан байна.

Үйлэдбэриин техническэ талаар нарижуулагдаһанай, түргэдхэгдэһэнэй ашаар промышленностиин технико-экономическа дүнгүүд һайжаруулагдаа.

Орон дотор бүхыдөө 1975 ондо шухала продукци үйлэдбэрилэгдөө гэбэл: 1038 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн; 491 миллион тонно нефть (газай конденсадтай хамта), 289 миллиард кубическа метр газ; 701 миллион тонно шулуу нүүрһэн; 103 миллион тонно шэрэм, 141 миллион тонно булад; хара металлнуудай 115 миллион тонно прокат; 90,[illegible] миллион тонно минеральна утэгжүүлгэ (условно едини цээр), шэмэтэ бодосоорi абажа хараха болоо һаа,— 22 миллион тонно; ургамал нуудые аршалха химиин зүйлнүүд (условно едини цээр)—438 мянган тонно. 955 мянган тонно химиин утаһан; 51,5 миллион штук автопокрышка; металл отолхо 232 мянган, тэрэ тоодо программна хүтэлбэрилгэтэй 5,5 мянган станок, 4,2 миллиард түхэригэй приборнуудые, автомат хэрэглэлгын зүйлнүүд, тэдээндэ хэрэгтэй запасной частьнууд, 2,9 миллиард түхэригэй тоолон-тодорхойлолгын техникэ, тэрээндэ хэрэгтэй запчастьнууд; 395 электровоз; 1964 мянган, тэрэ тоодо 696 мянган ашаанай, 1201 мянган хүнгэн автомобиль; 550 мянган трактор, хүдөө ажахын 3,8 миллиард түхэригэй машина; 5,2 миллион тонно саарһан; 122 миллион тонно цемент.

1975 ондо 6635 миллион дүрбэлжэн метр пумаажан, 740 миллион дүрбэлжэн метр ноохон, 1508 миллион дүрбэлжэн метр торгон бүд; 19 миллиард түхэригэй оёмол хубсаһан; 464 миллион три котаж хубсаһан; 698 миллион паар арһан гутал, 1,2 миллион тонно амитанай, 3,4 миллион тонно ургамалай тоһон; 3,2 миллион тонно кондитерска зүйл; 992 миллион шаажан амһарта; 335 миллион түхэригэй шэл, хрусталь амһарта; 8,4 миллион радиоприемник болон радиоло; 1029 мянган мото цикл болон мотороллер; 4,[illegible] миллиард түхэригэй мебель үйлэдбэрилэгдэһэн байна.

Үнгэтэ болон хомор металлнуудые, нефтехимиин, нефтьһээ буйлуулагдан абтаһан болон бусад олон янзын продукци ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болоо, шухала ашагта малтамалнуудай уурхайнууд олошороо.

Промышленностиин жэлэйнгээ түсэбые гол түлэб амжалтатайгаар дүүргэбэшье, үйлэдбэриин зарим нэгэдэлнүүд болон предприятинууд продукци худалдаха, заагдаһан ассортиментын продукци бүтээн гаргаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, нөөсэлгын талаар даабаринуудаа дүүргэжэ шадаагүй гэжэ СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Бэлэн прокат, каустическа содо, серно кислота, нефтиин аппаратура, хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленностьда хэрэгтэй технологическа түхеэрэлгэ, саарһанай, картоной, бүдэй, трикотаж гадар хубсаһанай, арһан гуталай, эдеэ хоолой продуктнуудай зарим зүйлнүүдые, мүн холодильнигуудые үйлэдбэрилгын түсэб дүүргэгдээгүй. Бүтээгдэһэн зарим зүйлнүүдэй шанар доогуур байһаар. Шэнээр ашаглагдажа эхилһэн зарим барилгануудай продукци үйлэдбэрилхэ, өөрын үнэ сэнгэй болон ажалай бүтээсын талаар проектнэ хүсэндөө удаанаар ороно. Эрдэм болон техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар даабаринууд дүүргэгдээгүй байна.

1975 ондо хүдөө ажахы эрхилхэдэ сагай уларилай таарамжагүй байһанай шалтагаанаар ороной олонхи районуудта орооһо тариян, продукциин зарим зүйлнүүд багаар абтаа. Гэбэшье хүдөө ажахын материально-техническэ баазые бэхижүүлхэ, хими болон мелиораци хэрэглэхэ программые ажабайдалда нэбтэрүүлһэн дээрэһээ сагай уларил нүлөөлөөгүй. Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ нёдондо жэлэйхиһээ доогуур байбашье, түсэбтэ наймадахи табан жэлэй дунда зэргын хэмжээнһээ 12 процент дээгүүр. 140 миллион тонно орооһон, 5 миллион тонно наран сэсэг абтаа. 88,5 миллион тонно хартаабха үйлэдбэрилэгдөө, энэнь 1974 онойхиһоо 9 процент дээгүүр; 148 мянган тонно гэхэ гү, али 19 процентээр ехэ леной утаһан абтаа. 1975 ондо овощ үйлэдбэрилгэ түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй хэмжээнтэй адли байгаа.

Газар үрэжүүлхэ удаан болзорой программые бэелүүл...

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

ПАРТИИН ТҮСЭБ — арадай хэрэг

«Продукциин шанар болон ассортиментыень улам саашадань һайжаруулха ябадал хараалха. Мүноо үеын эрилтэдэ харюусамаар шэнэ түхэлэй хэрэгсэлнүүдые үргэн ехээр үйлэдбэрилхэ. Бүтээн гаргагдадаг продукциин ниитэ хэмжээн соо эгээл дээдэ зэргын шанартай хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ» гэжэ партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект соо хэлэгдэнэ.

ҺЭШХЭЛ—ЭРХИМ ШАЛГАЛТА

Эдэ үгэнүүдые манай заводой хүдэлмэришэд үнэн зүрхэнһөө һайшаан угтаа. Арадай ажахын хамаг һалбаринуудтахи хүдэлмэриин шанар бүхы аргаар һайжаруулха, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ гэһэн гол шухала эрилтын энэ табан жэлдэ табигдаад байхада, өөһэдынгөө ажалые шүүмжэлхы ёһоор хаража үзэхэ болонобди.

Манай коллектив продукциин шанар һайжаруулха талаар зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхой.

Иимэ тэмсэл нэн түрүүн хүдэлмэриин газарһаа, продукци бүтээлгын эхи заха табидаг газарһаа эхилхэ.

Продукциин шанар тухай асуудал заводой таһаг, участок, бригада, цех бүхэнэй коллективэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй хамтын хүсэл эрмэлзэл, анхарал оролдолго болонхой. Тиимэһээ һайн шанартай зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ хүдэлмэриие эхинһээ абаад эсэс хүрэтэрнь гуримшуулха, хүтэлбэрилхэ комплексно түсэб зохёогдоһон байна. Энэ түсэбэй ёһоор хараалагдаһан эмхидхэлэй, техническэ хэмжээ ябуулганууд удаа дараалан бэелүүлэгдэнэ.

Түсэб зохёожо, хэмжээ хараалжа бэелүүлхэ хэрэгээр энэ тэмсэл хизаарлагданагүй. Продукциин шанарай түлөө тэмсэл хүдэлмэриин газарһаа, продукци бүтээжэ захалдаг хүдэлмэришэнһөө эхилдэг гээшэ. Хүдэлмэришэнэй ажалаа һайнаар, наринаар бүтээхэ гэжэ оролдоод байхада, голодоһон багаар гаргагдадаг гээшэ. Хүдэлмэришэнэй өөрынь һэшхэл эгээл эрхим хинагша гэһэн уряа соносхогдоо һэн. Жэшээнь, «Хүдэлмэришэдэй өөрынь һэшхэл ямаршье хиналтаһаа үлүү һайн» гэһэн уряатайгаар мастер Е. А. Френкелэй даадаг участогайхид ажаллана. Электромеханическа цехэй хэбүүдые хэдэг энэ участок электродвигательнүүдэй хэдэн мянган детальнуудые бэлдэдэг. Тэдэнэй ажалдаа голодоһогүйгөөр ажаллабал, электрын машинануудай олон детальнууд һайн шанартайгаар хэгдэнэ. Участогай хүдэлмэришэн бүхэн даажа абаһан ажалайнгаа түлөө харюусаха, бүтээһэн ажалаа өөрөө шалгаха уялгатай юм. Мүн сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь бэе бэсынгээ бүтээһэн детальнуудые шалгадаг болонхой.

Участогай үйлэдбэриин процесс бүхэндэ нарин шалгалта, хиналта эмхидхэгдэнэ. Ямар нэгэ голодоһоной гаргагдахада, тэрэнь саг дарыдаа обёорогдожо, бригадирнууд, пресс-түхеэрэлгэнүүдые тодхон шалгагшад мастертай хамта голодоһоной шалтагааниие усадхаха дары хэмжээ абадаг юм. Халаанай дүүрэһэнэй һүүлээр бүхы ажалай дүн согсолгододог, голодоһогүй продукци бүтээхэ уялгын хэр дүүргэгдэһэниинь, ямар шалтагаанһаа голодоһоной гараһаниинь дууһан элирүүлэгдэдэг юм.

Хүдэлмэришэдэй бүхы ажал технологическа гуримай ёһоор, мүн эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэгдэнхэй. Хэрэгтэй болохо бүхы хэрэгсэл, материал, хэбүүд эртээнһээ бэлдэгдэнэ. Тэдэниие хадагалха тусхай оньһожоруулагдамал склад түхеэрэгдэнхэй. Хэб хэхэ шэнэ технологи хэрэглэгдэнэ, шэнэ олон станок тодхогдоһон байна. Участогай ехэнхи хүдэлмэри оньһожоруулагдаа.

Хэб хэдэг энэ участогай хүдэлмэришэд өөһэдынгөө хубиин түсэб зохёонхой юм. Тэдэнэй олонхинь юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэә.

Участогай 44 хүдэлмэришэдэй олонхинь хоёр-гурбан мэргэжэл шудаланхай. Татьяна Дозорова, Ксения Гришина, Мирон Ведерников, Иван Хлыстов болон бусад зарим түрүүшүүл слесариин, хэбшын, мүлигшын, түхеэрэлгэ тодхогшын ажал ядалгүй һайнаар дүүргэдэг байна.

Заводой бусад цехүүдэй олонхи участок, бригаданууд голодоһогүй продукци бүтээн гаргадаг болоо. Продукциин шанарай түлөө тэмсэл үргэнөөр ябуулһанай ашаар заводой бүтээн гаргадаг бүхы продукциин 90 процентнь голодоһогүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушаагдана. Заводой 40 гаран хүдэлмэришэд өөһэдынгөө тамгатай продукци тушааха эрхэтэй болонхой.

Гагнууршан Михаил Мордовской, токарь-карусельщик Кабезский, үтаһа орёогшо, БурАССР-эй Верховно Совэдэй депутат Галина Алексеевна Галушевская эрхим шанартай продукци бүтээгшэ гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Хүдэлмэришэнэй хүндэтэ нэрэеэ бодотоор хүндэлжэ, һэшхэлэй зэргээр ажалладаг бусад хүдэлмэришэдэй дундаһаа токарь Лазарь Корнеевич Чебуниниие нэрлэмээр. Тэрэ ажалай минута бүхэниие зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ оролдоно. Ажалдаа шэнэ онол арга хэрэглэдэг энэ хүдэлмэришэн бүтээсэеэ дээшэлүүлжэ, табан жэлэйнгээ түсэбые дүрбэн жэл соо дүүргээ һэн. Хамтын амжалта түйлаха хэрэгтэ шэн габьяата ажалаараа горитой туһа нэмэри оруулһан иимэ түрүү хүдэлмэришэд заводто яһала олон. Үйлэдбэриин 500-гаад түрүүшүүл табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэнхэй.

Бүтээн гаргадаг продукциингаа шанар һайжаруулха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулһанай ашаар һайн үрэ дүн түйлагдаа. Заводой электродвигатель, автокранууд оронойнмай арадай ажахын олон һалбаринуудта хэрэглэгдэнэ.

Манай үе сагай агуу ехэ барилга гэжэ нэрлэгдэһэн Байгал-Амарай түмэр замай харгы баригшадай захилаар олон автокран бүтээгдэжэ эльгээгдэһэн юм. Заводой тамгатай электродвигательнүүд оронойнмай олон область, хизаарнуудта мэдээжэ болоһоо гадна, дэлхэйн дэлгүүрэй наймаанда ехэ түйсэтэй. Манай заводой бүтээдэг эдэ электродвигательнүүд дэлхэйн 30 гаран оронуудта эльгээгдэдэг болоо. 1970 онойхитой сасуулхада хилын саана эльгээгдэдэг продукциин тоо ээлэр найма дахин ургаһан байна.

Электродвигательнүүд, автокрануудай шанар һайн. Эдэнэр ашаглалгада найдамтай бэхи, удаан болзор соо һаадгүйгөөр хүдэлгэгдэнэ. 49 түхэлэй электродвигательнүүдтэ эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэг олгогдоо. Мүнөө заводой бүтээн гаргадаг бүхы продукциин 49,6 процентнь эрхим шанартай гэһэн тэмдэгтэ хүртэнэ. Удаан саг соо һаадгүйгөөр ашаглагдадаг электродвигательнүүдые бүтээһэнэй ашаар завод 2,5 миллион түхэригэй алмалта үгөө лэн.

Продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри гуримшуулха, эмхидхэн хүтэлбэрилхэ комплексно түсэб зохёоходо, хэдэн гол шэглэл баримталагдана гэхээр. Бүтээн гаргадаг продукциин технико-экономическа талыень улам һайжаруулха, нарижуулха, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ, продукци бүтээлгын бүхы эрилтэ, технологи наринаар сахиха шэглэл хараалагдан бэелүүлэгдэнэ. Тиихэдээ продукци бүтээгшэдэй, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари улам нарижуулха, тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдадаг юм.

Манай коллектив партиин ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, өөһэдынгөө бэелүүлхэ зорилго тодорхойлбо. **Эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэгтэйгээр бүтээгдэдэг продукциин хуби 51 процентдэ хүргэхэ, бүхы продукциин 92 процентые голодоһогүйгөөр, гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушаадаг болохо** гэжэ шиидээ.

Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэхэ, үралан нарижуулгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлхэ, ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ хэмжээн хараалагдаа. Эдэ бүгэдын ашаар 350 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ абтаха юм. **Продукциин шанар һайжаруулха тэмсэлдэ хүдэлмэришэнэй харюусалга, һэшхэл онсо удха шанартай болоно.**

Н. ДЕМИН.
«Электромашина» заводой инженер.

Арбадахи табан жэл: ашаг үрэ, шанар-дэлисэ

ШЭНЭ КОМПЛЕКС

Дээдэ-Тайлсын һү һаалиин шэнэ комплексын ашаглалгада оруулагдаһаар эгсэ жэл үнгэрбэ. Тэрэ гэһээр энэ фермын ажал эрид хубилаа гэжэ тэмдэглэхээр. Тиихэдээ бүхы шэнэ юумэнэй эхи табигшад коммунистнууд болон комсомолшууд юм. Эндэ бии болгогдоһон партийно-комсомолой бүлэг хүдэлмэриеэ эдэбхитэйгээр ябуулжа, совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ горитой туһа хүргэнэ.

— Тиимшьегүй яахаб, — гээд, Дээдэ-Тайлсын совхозой директор Петр Осипович Никитин хэлэнэ.— Коммунистнууд ходо доо түрүү зэргэдэ ябаха гэһэн нангин үүргэтэй ха юм. Тиимэһээ бүхы түрүү, шэнэ юумые дэмжэжэ, бодото дээрэнь бэелүүлхэдэмнай туһалхаараа туһална. Залуушуул хаана хүнгэн бэ, тэндэ ошодог гэһэн һанамжые тон буруу гэжэ һанагшаб. Залуу зон хүнгэниие бэдэрнэгүй, харин хаана хүдэлхэдэ һонин байнаб — тиишээл тэгүүлнэ гээшэл.

Энэ хэлэгшынь үнэхөөрөө зүб байһыень бидэ үни болонгүй ойлгобобди.

Энэ фермэдэ залуушуул ехэ олон байба. Операторнуудаар, малшад-механизаторнуудаар эдэнэр ажаллана. Иимэ мэргэжэлнүүд манай хүдөө нютагуудта хаа хаанагүй бии болохонь. Эдэнэр бултадаа хэжэ байһан ажалаараа ехэ һонирхонгёор, зохёохы эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байһанайнь гэршэнэр боложо, директорэй хэлэгшын тон зүб байһыень лаблаа һэмди.

Үхэрнүүдэй хойноһоо харуулалха, хашаа сэбэрлэхэ, үбһэ тэжээл малдаа хубааха хүдэлмэринь сүм оньһожоруулагданхай. «Даугава» түхэлэй аппарадаар эндэхи һаалишад үнеэдээ һаана. Һүниинь тусхай соргоор урдаад, хүйтэрүүлдэг камера руу ороно. Удаань ондоо амһарта руу эюулэгдээд, тэндэһээ бэлэдхэлэй пунктнуудта һүнэй машинаар абаашна юм.

«Һүеымнай уугаад ... гэхэдэнь, бидэнэр ... абаабди. Магад сил... лон шэбхын үнэртэ... аалам гэжэ һанаһан ... бди. Гэбэшье уух... аятай байба. Сэб хүй... да харяасатай.

Удаань тус фермы... булан соо орожо хар... Тэндэнь ариг сэбэр. ... луудань телевизор ... на. Сэбэр скатертяар ... тай столой саана үни... дүршэлтэй һаалишад ... Николаевна Донская ... тина Ивановна Яковл... ёр һуунхай. халуу... уужа, амгалан тэниг... рэлдэжэ байгаа һэн ... энэ фермын ори ганса... тэй һаалишан Никол... нович Матыгулин ... ерээд, халуун сай уу... лаасана.

Энэ фермын байдал... нилсажа ябахадаа, ... ябадалтай, набтархан ... гые обёоронгүй гарах... гагүй һэн. Тэрэнэй эре... лаад эндэ тэндэ харагд... орхихо юм. Тиихэдээ ... зартаа үни байнгүй, ... бүтээгээд лэ саашаа ... хинэ.

— Энэтнай манай ... комсорг Люба Кумы... гээшэл,— гээд, залуу ... тор-һаалишан Зоя И... хэлэбэ.

Люба Зоя хоёр «Д... аппарадаа манда хар... Ямар аргаар хүдэлгэж... тээсыень улам дээшэл... гэжэ һанамжаа хэлэ...

Д. САНЖИ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. ... лексын гадаада түхэл ... бовь Кумысбаева (зүү... тань) Зоя Изайтис хоёр ... һаадаг аппарадаа ... байна.

В. МАТВИЕВСКИИ...
Хори.

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976-1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые зүбшэн хэлсэлгэ

ГАБШАГАЙ АЖАЛААР

Манай совхоз залуу ажахы юм. Хоёр жэлэй саада тээ Яруунын совхозой 3-дахи, 4-дэхи отделенинүүдэй һуури дээрэ бэеэ дааһан ажахы боложо таһарһан байна. Үйлэдбэриимнай фермэ, бригада болон ажалшан бүхэн юһэдэхи табан жэлэй эхиндэ тус бүридөө түсэб, зорилгонуудые хараалаад, энээнээ амжалтатай бэелүүлхын тула үнгэрһэн жэлнүүдтэ шармайн тэмсэжэ гараа. Тэрэ тоодо манайшье бригада яһала һайн үрэ дүнгүүдые түйлаа. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада 100 эхэ хонин бүриһөө жэлдээ 98, бүхыдөө 2755 гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 314 хурьга түлжүүлээбди. Гадна түсэбөөр хараалагдаһанһаа 18 центнерээр үлүү нооһон хайшалагдаа, хурьгадһаа хамта 574 центнер нэмэлтэ шэгнүүр түйлагдаа. Тиихэдэ 1975 ондо түрүүшынхеэ түллэхэ зуһагһаа 100-най 80 хурьга абаха, толгой бүриһөө 3,4 килограмм нооһо хайшалха гэһэн уялга абаад, 88 хурьга түлжүүлһэн, 3,9 килограмм нооһо хайшалһан байнабди. Иигэжэ совхоздоошье ехэ олзо оруулаа, өөһэдөөшье нэмэлтэ түлбэридэ хүртэжэ урмашаабди.

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «1976—1980 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проекттэй танилсаха зуураа, саашадаа яажа ашаг үрэ ехэтэйгээр ажаллаха тухайгаа бодомжолжо үзөөб. Бага гаргашатайгаар продукци ехээр үйлэдбэрилхын тулада ажал хэрэгээ нарин тооломжотойгоор эрхилхэ бологдоно. Тиихэдээ продукциин шанарта онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой. Хонидоо тобир тарганаар ондо оруулха, түлнүүдыень түргөөр томо болгожо, шэгнүүр ехэтэйгээр тушааха, һайн шанартай нооһо ехээр абаха гээшэ манай гол зорилго мүн. Арга боломжонуудаа элсүүлжэ үзөөд, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлхэ, хонин бүхэнһөө 4 килограмм нооһо хайшалха гэһэн уялга абааб. Залуу хонишон гэжэ тоологдодотшье һаа, һүүлэй жэлнүүдтэ яһала дүй дүршэлтэй боложо байнаб. Гадна миниин һамган Цыбан-Дари Цыбикова, хүгшэн эжы Цэрэн-Нагмид Доржиева найдамтан бэрхэ туһамаршадни юм. Илангаяа түл абалга, түлжүүлгэ ехэнхидээ эдэнэй хүсөөр лэ бүтэдэг гээшэ. Мүнөө жэлэй үбэлэй түл абалгада туһалхаар Дэлгэр Доржиев манай бригадада ерэнхэй.

Январиин эхеэр хониднай хурьгалжа захалаа һэн. Мүнөө түл абалга түлэг дундаа ябана. Хамта 200 гаран хурьгатай болообди. Хониднай тобир тарган, шадал һайнтай ондо орожо байна. Тиимэһээ хурьгаднайшье бэеэр томо, өөдэргэн дорюунууд байха хэбэртэй. Түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула эртээнһээ бэлэдхэл хээ һэмди. Хурьгадые эхэтэйнь байлгаха таһалганууд бэлэн болгогдонхой. Малда бардам хүрэхэ үбһэ, тэжээлшье зөөгдэжэ байна. Хонн хурьгадаа бүлеэн уһаар хангахын тула түлеэгээр халаагдадаг түмэр цистернэ тодхонхойбди. Зүгөөр манай һанаае зобоохо үшөө юун байнаб гэхэдэ, хонидоймнай байра хуушаржа, тон хүйтэн болошонхой. Энээн тушаа арбадахи табан жэлдэ хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө анхарал хандуулагдаха ёһотой. Тэжээлэй, илангаяа үбһэнэй шанарые муудхуулангүй хуряажа абадаг болохо шухала. Мүноо хадаа малай эдихэгүй, эдихэдэншье хото гэдэһэнэй үбшэн бии болгодог шанар муутай тэжээл ехэнхидээ асарагдана. Манай совхоздо ногооной гурил хэдэг АВМ машина байхагүй.

Шэнэ табан жэлэй түсэб тушаа партиин ЦК-гай проект соо хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар тон ехэ зорилгонууд хараалагдана. Энэ агуу хэрэгтэ хубитаяа оруулалсахын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаха урма зориг бидэнэй досоо түрэнэ. Тиимэһээл энэ жэлдэ абаһан социалис уялгаяа бата найдамтайгаар дүүргэхын тула габшагай ажалай оршон байдалда КПСС-эй XXV съездые угтажа байнабди.

В. ШИРАБОН,
Яруунын аймагай Тулдуунай совхозой хонишон.

ҮЙЛЭДБЭРИМНАЙ улам үргэдхэгдэхэ

Ажаһуудалай эрилтэ хангадаг манай Хурамхаанай аймагай комбинат үнгэрэгшэ жэлэйнгээ даабариие 102 процент дүүргээ. Табан жэлэй түсэб мүн лэ болзорһоо урид дүүргэгдээ.

Манай комбинат гутал, хубсаһа шэнээр оёхо, һэльбэн оёхоһоо гадна, элдэб час заһабарилдаг. Мүн эндэ парикмахерска, фотографи хүдэлдэг. Муухай болоһон хубсаһа сэбэрлэхэ цех бии. Улаан-Үдэ хотын промышленна предприятинуудай баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор манда элдэб зүйлэй мебель, трикотаж хубсаһан асарагдадаг.

Шэнэ, арбадахи табан жэлдэ хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалгаяа улам һайжаруулха талаар тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалжа байнабди. Гутал, хубсаһа оёхо, һэльбэн оёхо ажалаа улам үргэдхэхэ тушаа тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалха, тэдээнээ бэелүүлхын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха байнабди.

Л. ВЫЛКОВА,
Хурамхаанай аймагай ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинадай экономист.

ЗАЛУУ ПРОПАГАНДИСТ

Анаагай совхозой Онинноборскын отделениие эрхилэгшээр хүдэлдэг залуу хүнтэй һанагдаагүйгөөр уулзабаб. Залуу хүнэй намтар богони. Гэбэшье, Олег багаһаа хойшо үетэнэйнгөө дунда хэжэ эхилһэн юумэеэ заабол хүсэд дууһан дүүргэжэ һаладагаараа илгардаг һэн... Буряадай хүдөө ажахын институдай зоотехническэ факультет 1973 ондо дүүргээ бэлэй. Һүүлээрнь Хориин уужам тала... Түрүүндэ зоотехник-селекционерээр ажаллаа. Уданшьегүй залуу мэргэжэлтэ хүн зонтой хүдэлжэ шадаха байһанаа харуулжа, ажахын II отделениин зоотехник болоо һэн. Харин мүнөө хүдэлжэ байһан тушаалаа нёдондо даажа абаһан байна. Мүн энэл 1975 ондо КПСС-эй гэшүүндэ кандидат болоо. Залуу хүнэй ажалай намтар иимэ эхитэй...

Олег эндэ ажаллажа эхилһэн сагһаа хойшо комсомолшуудай политическэ гэгээрэлэй пропагандистаар томилогдоо һэн. 1975—1976 оной һуралсалай жэлдэ О. Амагыров отделениингээ коммунистнуудай экономическа һуралсалай эхин шатын һургуули хүтэлбэрилнэ. Олегэй ажалдаа бэрхэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулжа шадаха байһандань, энэ харюусалгатай хэрэг даалгагдаа бшуу.

Пропагандистын хэшээлээ шадамараар, һонирхолтойгоор үнгэргэдэг байһые шагнагшадай хэшээлдээ журамтайгаар ябаха хэрэг гэршэлнэ. Залуу пропагандистын шагнагшад бултадаа шахуу һургуулидаа ходо ерэдэг юм. Мүн тиихэдэ пропагандист залуушье һаа, хэшээлээ үйлэдбэриин асуудалнуудтай нягта холбожо, теориин орёо асуудалнуудые бодото жэшээ дээрэ хөөрэжэ үгэдэг байна. Тус отделениин ажалшад һү, мяха гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбүүдые бэелүүлэнхэй. Харин нооһо тушааха түсэб дүүргэгдээгүй. Тиимэһээ хэшээл дээрэ юунһээ боложо, нооһоор түсэб бэелүүлэгдээгүй гээшэб гэһэн ехэ ... болоһон байна. Т... ажалай арга боломж... техникэ хүсэд дүүрэн... рэглэгдээгүй гэһэн ... шолол хэгдээ. О. ... ров гурбан хэшээлэй... гэндэ заатагүй ди... хэрэглэдэг. Тиин энэ ... салай жэлдэ «социал... коммунизм» гэһэн ди... хэрэглэжэ, олоной а... татаһан байха юм. Т... лэн харуулан ойлгуу... рэгсэлнүүдые хэ... Тиихэдэ Олег мүнөө ... шухала шухала асууд... даар тэрэ дары хөөрэлд... хидхэдэг байна. Тиин ... гандист партиин XXV ... дэ зорюулжа, КПСС-... гай гаргаһан «СССР-эй ... дай ажахые 1976—... онуудта хүгжөөхэ гол ... лэлнүүдэй» проектээр ... хэшээл үнгэргөө. Хэш... нэгэн дээрэ лекци үнш... харин нүгөөдэ ... рэлдөөн болоо. Тиигэ... хэшээл дээрэ арбадахи ... жэл юундэ шанарай ... жэл бэ гэһэн гол түлэб... далда харюу үгтэһэн ... Мүн тэрэшэлэн ажалай ... тээсэ, тэрэнэй ашаг үрэ ... хөөрэлдөөн болоо.

О. Амагыров иигэжэ ... һэн: «Тус проектээр, ... дын материалнуудаар ... ленинин коммунистнууд ... комсомолшуудай хэш... дые нэгэдүүлжэ, хэдэн ... шээл үнгэргэхэ зорил... бди».

— Үгы юундэ иигэ... нат, — гэжэ асуусаб.

— Иигэжэ нэгэдүүл... шээл эмхидхэхэдэ хүн... хэнэй (наһатай, залуу... харюусалга дээшэлхэ ... тэй, нэгэ үгөөр хэлэхэд... шээлэй шанар, ашаг... һайжарха гэжэ бодог... гэжэ Олег хэлээ һэн.

Энэ табан жэлнай ... рай табан жэл, тиимэһэ... пагандистнар мүнөөнһөө ... шээлэй шанар тухай ... жолжо эхилээ... тэдэнэй... до залуу пропагандист О... Амагыров.

Д-Р. ДАМБАЕВ

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

ГАЗАРАЙ ЭЗЭН

Хэдэн жэлэй саада тээ тэмдэглэһэн дэбтэрээ иранаб. Тарянай гол түлэб хуряагдаһан хойно 1972 оной намар Алташа ерэбэбди. Тиигэхэ үедэ дэбтэртэм иимэ тоонууд бэшэгдэһэн байна: дунда зэргээр гектарай 14,5 центнер шэнисэ хуряагдаа, сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 22 центнер үбһэн абтаа. Хамта дээрээ 18400 центнер үбһэн абтанхай. Тиигэжэ ниитын малай бүдүүн тэжээлээр хангагдаса 65 процент болоһон юм. Оороһото ургамалнууд сүм хуряагдажа дүүрээдүй, горитой газарай обёос хуряагдаадүй, Алташын колхознигууд бүхы юумэеэ эсэслэн тоолоодүй байгаа һэн гэжэ эндэ тэмдэглэхэ ёһотойбди.

Эндэхи луговодууд колхозойнгоо правлениин нэгэ таһалга соо сугларанхай, сабшалангайнгаа ургаса дээшэлүүлхэ тухайда хөөрэлдэжэ, удаадахи жэлдээ абаха социалис уялганууд тухайда зүбшэжэ байхадань, дайралдаһан байнабди. Сабшалангайнгаа бүхы газар дээрэһээ гектарай 25 центнер үбһэ абаха арга боломжонуудаа тодоруулаа, һанамжа бодомжонуудаа хэлсээ бэлэй.

Нарин-Заган гэжэ газарай 175 гектар сабшалан дээрэһээ тэрэ жэлдэ гектарай 33 центнер үбһэн абтаа гэһэн мэдээн байгаа һэн.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо гурбан жэл үнгэрөө. Тиин энэл газарһаа жэлһээ жэлдэ хамагһаа баян ургаса абтадаг байгаа. Теэд энэ сабшалангай эзэд хэд бэ?

Үнгэрөөшэ намар Калининай нэрэмжэтэ колхозой түб һуурин ерэхэдэмнай, наран тонгойд гэһэн байба. Петропавловка — үта гэгшын һуурин. К. Г. Ястребовтай яажа уулзахаб гэжэ һонирхоходомнай, сэлеэнэй нүгөө захада байдаг гэжэ хүнүүд заажа үгэбэ.

ГАЗ-ик машинамнай энэ һууринай үйлсөөр үгсэбэ. Ехэ хашаатай байшангай газаа тогтобобди. Гэрэйнь хашаа соо таһа хамажархиһан, томо байшан гэрынь хэрэлсынһээ эхилээд, ялайшатар шэрдэгдэнхэй. Яб саб гэмэ айлайхи гэжэ ойлгожо ядахаар бэшэ. Томошог бэетэй, наһатайшаг боложо ябаһан хүнтэй танилсабабди. Барьягаршаг томо гарынь, бүхы шэнжэ түхэлынь харахада, ажалша хүн үрдамнай байба. Гэр соогоо сула юумэтэй юрын айлайхи. Томо экрантай шэнэ «Крым» гэжэ телевизор картон ханза сооһоо үшөө гараадүй табяатай байна. Һаяхан абаабди, антеннэ үгы аад, тодхоодүй байнабди, — гэжэ гэрэй эзэн манда ойлгуулна. Манай аймагта телевизор муугаар харуулна, Заганай шэлэнүүд, эдэ ууланууд хаадаг, һаалта хэдэг юм аабза, — гээд Кирсан Григорьевич толгойгоороо хоёр тээшэнь зангана. Петропавловка һууринай нэгэ талань үнэхеэрөө хоёр тээһээ орьёл торьёл үндэр уулануудаар хүреэлэгдэнхэй.

Хөөрэлдөөнэйнгөө һабагша ажал тээшэнь дүтэлүүлхэ һанаатайб. Теэд үсөөншэг үгэтэй энэ хүн тиигэтэрээшье һайрхаад орхихоор бэшэ, Юрын лэ дуугаралсаан болоно. Теэд яахаб. Иигэһээр байтар Елена һамган моолноор хубсалһан басаган хоёрынь бии болобо. Байкальск хотодо һурадаг басаганиинь ноябриин долооной һайндэр соогуур гэртээ ерэһэн аад, бусахаяа түхеэрнэ.

Чимит Митыпович Митыпов эндэ түрүүлэгшэ байхадаа, хэдэн газар нуурнуудые бии болгоһон юм гэнэ. Алташын, Хайсагарай, Судутуйн нуурнууд бии болгогдоһон байгаа. Иигэжэ газараа (таряалангаа, сабшалангаа) уһалдаг болоһоной ашаар эндэхид тарянайшье, үбһэнэйшье тогтууритай баян ургаса абадаг болонхой гэжэ үнинэй мэдээтэй. Тиихэдэ Нарин-Заганай сабшалангай эзэд — Кирсан Григорьевич Ястребовай хүтэлбэрилдэг луговодуудай оньһожоруулагдаһан звено эндэ ехэ хүдэлмэри үнинэй хэдэг юм.

Эндэ хэдэг хүдэлмэри тухайдаа звеноё даагша иигэжэ хөөрэбэ:

— Нарин-Заган колхозоймнай түб һууринһаа 40 километрэй газарта оршодог юм, — гэжэ звеное даагша хөөрөөгөө эхилбэ. Апрель һараһаа эхилээд лэ үбэл болотор шахуу сабшалан дээрээ хүдэлдэг зомди. Халуун хүдэлмэриһөө бэшэ тээнь ехэнхидээ Роман Ильич Шаханов, Михаил Иванович Ястребов (үеэлымни хүбүүн), бидэ гурбан механизаторнууд ажалланабди. Ямар ажал хэгдэнэб гэхэдэ, уһалдаг, үтэгжүүлгэ оруулдаг, сабшалангаа хорёолдог байнабди. Апрелиин һүүл багаар түрүүн уһалхаш даа, удаань май һарада, ногооной буурсаглаха үедэ гурбадахяа уһалхаш Минеральна үтэгжүүлгэ — аммиачна селитрэ, мочевинэ тусхай нормотойгоор газарай хүрьһэндэ оруулхаш. Гадна борнойлго хэхэ, газаран хүрьһэ зөөлэрүүлжэ, тусхай зэмсэгээр нүхэлдэг байнабди. Ургуулһан үбһөө саг соонь, болзорынь алдангүй хуряажа абаха гээшэ мүн лэ ехэ удха шанартай юм.

Иигээд лэ Нарин-Заганай сабшалангай эзэнэй хөөрэжэ байхыень шагнахада, сабшалан дээрэ хэгдэхэ хүдэлмэриин ёһо гуримые ямаршье агрономһоо дутуугүйгөөр хөөрэжэ һууна. 1969 онһоо луговодуудай звеное даагшаар хүдэлнэ. Тиин энэ үе соогоо ажалаа тон һайнаар мэдэхэһээ байтагай толгойгоо һайсахан хүдэлгэдэг хүн гэжэ ойлгоноб. Үбһэ сабшаха хаһын ороходо, звенодонь бүхы механизмууд — 7 МТЗ трактор, үбһэ сабшадаг, хуряадаг, тюк болгожо багсалдаг түхеэрэлгэ гэхэ мэтэ үгтэдэг, звенодо хамтадаа 14 хүн хүдэлдэг юм.

Ногооной ургаса дээшэлүүлхын тулада агротехническэ ехэ хүдэлмэри (системэ) ябуулһанай ашаар энэ звеногой гэшүүд урдань гектарай арбаад центнер үбһэнэй гарадаг 175 гектар газарһаа тус бүриһөөнь 34—43 центнер хүрэтэр үбһэ хуряадаг болоһон байна. Жэл бүри шахуу тус звеногой гэшүүд колхозой бэлэдхэдэг үбһэнэй дүрбэнэй нэгэ хубиие хуряажа абана. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ эдэнэр гектарай 36 центнер үбһэ хуряагаа гэхэ гү, али хамта дээрээ 6200 центнер үбһэ абаһан байна. Гансахан энэ звено үбһэ ногооной баяч ургаса абана бэшэ, колхоз дунда зэргээр гектарай 25 центнер хүрэтэр үбһэ хурнадаг болонхой. Энээнэй ашаар республикаһаа гадуур ошожо, колхоз үнэтэй үбһэ бэлэдхэхээ болинхой. Энэ талаараа Калининай нэрэмжэтэ колхозой луговодуудай ажал тон ехэ удха шанартай, колхозойнгоо ехэ зөөри зөөхэ алмаха арга олгоһониинь арсашагүй. Калининай нэрэмжэтэ колхозой малай ашаг шэмын дээшэлжэ, гүрэндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэндэ К. Г. Ястребовай звеногой аша габьяа ехэ. Энэ нэгэдэхеэр. Хоёрдохёор, эдэнэрэй дүй дүршэл үрэ нүлөөтэй байгаа. Юуб гэхэдэ, аймаг дотор иимэрхүү звенонууд байгуулагданхай, мүн лэ үбһэнэй баян ургаса абадаг бэрхэшүүл олон болонхой.

Хөөрэлдөөнэй түлэг дундаа болоод байхадань, һамганиинь столдоо уриба. Һайханаар шанаһан ногоон сайһаа эхилээд, стол дээрэнь эдеэ хоолой бүхы дээжэ бии. Үдэшын хоолдо энэ бүлынхид булта суглараагүй, ехэ хүбүүниинь армида алба хаана, үшөө нэгэ басаганиинь Хяагтын медицинскэ училищада һурана. Юрын лэ бүлэ гэжэ дээрэ тэмдэглээ һэм. Гэрэй эзэн һарадаа дунда зэргээр 200 түхэриг абадаг байна. Тиихэдэ тюк болгожо багсалһан үбһөө дууһан тушаахадаа, бүхы тоосоогоо хэдэг юм ха. Үбһэнииньбулта шэрэгдэжэ тушаагдаадүй, тиимэһээ эсэсэй тоосоон хэгдээдүй. Зундаа үхибүүдынь ажал хэлсэдэг, һаманиинь огородто, үбһэ хуряалгада ажаллалсадаг байна. Дүрбэн үхибүүдынь һурана. Бэгонёор хэлэхэдэ, энэ бүлын оршо, гаршаншье бага бэшэ.

— Дайнай хатуу жэлнүүдтэ һуражашье шадагдаагүй һэн даа, — гэжэ Кирсан Григорьевич хөөрэнэ. Арба гаратай хүбүүхэдүүд колхозой гол шухала хүдэлмэришэд байгаа бшуубди. Теэд яахаб?

1972—1973 онуудай ажалай дүнгүүдээр нүхэр Ястребов «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан, Буряадай АССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй грамотаар, партиин райкомой, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй грамотануудаар олон удаа шагнагданхай. Үнгэрөөшэ зун нютагайхидынь аймагай Совэдэй депутадаар һунгажа, ехэ найдабари үзүүлһэн байна.

Углөөдэрынь, үдэшэлэн тээ аймагай түб Бэшүүр тээшэ шэглэжэ гарахадамнай, Баруун-Гутаин дабӓанай оройдо тюк болгожо багсалһан үбһэ ашаһан хэлэн машинануудтай дайралдаа һэмди.— К. Г. Ястребовай звеногой бэлэдхэһэн үбһэ ашаад ябана гү? — гэжэ асуухадамни:

—Тиимэ, — гэжэ ГАЗ-ик машинын шофер Яков Парамонович Павлов харюусаа һэн.

Механизатор мэргэжэлтэй, луговод солотой, табан жэлэй ударник К. Г. Ястребовтай уулзаһандаа баяртай бусагдаа бэлэй.

Д. ЖУГДУРОВА.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ БАТА НАЙДАМТАЙ ТYГЭСХЭЛ

(Тугэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

...малаа, совхозуудта үhалдаг газар дээрэhээ сэ...гүй хлопок, барай...мещ болон бусад урга...дай валова суглуул...найдамтайгаар дээ...лхэ арга хангаа. Газар...дэг бүхы валова ...табанай нэгэ ху... үhалагдадаг газар ...дэг болоо.

...совхозууд мүнөө ...гарилгада эдэб...балдажа байнхай. ...оной ургаса тариха 114 ...гектар газарта ha...кахалагдаа. Олон...нуудта үрэйэ хүрэн...шэнаота хүргэг... Шинг нойто тогтооно ...намартаа ехээр хэг... болоо, техникэ hайн ...гээр заhабарилаг... минеральна үтэгжүүл...нуудта ехээр гаргагда...

...бэлжэлгын бэрхэшээлтэй ...шье haань, колхоз, ...совхозууд эбэртэ бодо ма...нгаа, тэрэ тоодо үнеэдэй ...толгойе олошоруулhан...

...ажалай продуктнүү...дэ худалдалга бү...нуудта имэ байгаа: ...шубуудые амидын шэгнүүртэйгээр — 167 миллион тонно, алаhан шэгнүүрээрнь haа—10,9 миллион тонно, hүн — 56,3 миллион тонно, үндэгэн — 33,1 миллиард хэhэг.

Колхозуудай валова олзо доход 22,7 миллиард түхэригтэ хүргэгдөө.

Хүдөө нртагуудта ажахы хоорондын хамжалга саашадаа хүгжөөгдөө, аграрно-промышленна нэгэдэлнүүд болон предприятинуудые байгуулга үргэлжэлүүлэгдээ.

СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын бүхы совхозууд 1975 ондо ажахын дүүрэн тоосоондо оруулагдажа дүүрээ.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ 1974 онойхиhoo 9 процентээр ехэ мүнгэн homологдоо гэхэ гү, али 31 миллиард түхэригтэ хүргэгдэhэн байна.

Хүдөө ажахы 73,2 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ абаа, тэрэнь 1974 онойхиhoo 9,4 миллион тонноор ехэ, 2,2 миллион гэхэ гү, али 137 мянган тонноор ехэ тэжээлэй фосфат абтаа.

Хүдөө ажахыда техникэ болон минеральна үтэгжүүлгэ үгэхэ түсэб дүүргэгдэнхэй.

2,3 миллион гектар талмай газарта ой модо дахинаа тариха ажал хэгдээ.

Бүхы зүйлэй транспортын ашаанай эрьесэ 5,2 триллион тонно-километр боложо, урда жэлэйхиhээ 5,2 процентээр дээшэлээ. Пассажирнуудые зөөлгэ 746 миллиард пассажит-километр болоо гэхэ гү, али 6,2 процентээр ургаа.

Бүхы зүйлэй транспортын нэмэлтэ олзо доход бүхы дээрээ 8 процент ургаа. Нэмэлтэ олзо доходой түсэб дүүргэгдээ. Хэлхээ холбооной предприятинууд (почто, телеграф, телефон, радио) продукциин бүхы хэмжээнэй түсэб дүүргээ. Радио-дамжуулгын, телевизионно станцинууд олон болоо.

Гүрэнэй промышленна 300 томо предприяти, мүн олон шэнэ цехүүд болон үйлэдбэринүүд үнгэрhэн 1975 ондо ашаглалгада оруулагдаа гэжэ СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Олон предприятинууд hэльбэн шэнэлэгдээ, шэнэ техникээр хангагдаа. Байрын олон гэрнүүд, hургуули, больницанууд, культурно-ажаhуудалай бусад барилганууд ашаглалгада оруулагдаа.

Хүдөө ажахыда 14 миллион байратай малай, 14 миллион байратай шубуунай байранууд ашаглалгада оруулагдаа.

14 миллион толгой гахай, 27 мянган толгой эбэртэ бодо мал түлжүүлхэ, шахан таргалуулха байранууд, 115 мянган толгой малай hү үйлэдбэрилхэ бүлэг барилганууд ашаглалгада оруулагдаа. Шубуунай фабриканууд үргэдхэгдөө. Уhалагдадаг 1,3 миллион гектар hэнэ газар ашаглалгада оруулагдаа. СССР-эй хара хүрьhэтэ бэшэ зонодо 400 мянган гектар уhалагдадаг, хатаагдаhан газар ашаглалгада оруулагданхай.

Арадай ажахыда 114 миллиард түхэриг мүнгэн капитальнаар homологдоо гэхэ гү, али 1974 онойхитой сасуулхада 9 процентээр ургаа. Барилгада ажалай бүтээсэ 5,5 процент дээшэлhэн байна. Жэлэй туршада 7 процентээр ехэ ажал хэгдээ. Барилгын колхоз хоорондын организацинууд хүдэлмэриингөө хэмжээ 10 процентээр дээшэлүүлhэн байна.

1975 ондо барилга-хабсаралгын 2710 трест, гэр барилгын комбинат болон бусад организацинууд түсэблэлгэ болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримаар хүдэлжэ, арадай ажахын подрядна бүхы хүдэлмэриин 71 процентые өөрынгөө хүсөөр дүүргэhэн байна.

Үнгэрhэн жэлдэ барилгын техническэ хэмжээе саашадань дээшэлүүлгэ үргэлжэлүүлэгдээ. Барилга-хабсаралгын ажалай өөрын үнэ сэн 0,5 процентээр доошолоо. Нэмэри олзо доход 13 процентээр ургаа.

Арадай ажахын промышленностиин зарим hалбаринуудта шухала фонднууд болон үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха түсэб дүүргэгдээгүй, дүүргэгдэнгүй орхигдоhон барилганууд олошороо гэжэ СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

Барилга-хабсаралгын олон организацинууд подрядна хүдэлмэриин, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын болон нэмэри олзо доходой талаар түсэбөө дүүргээгүй. Капитальна homологын мүнгэнэй олон тоото барилгануудта хубаагдаhан ушарнууд, проект зохёолгодо дутагдалнууд бии байhаар. Барилгын болзорой унжагайрhан ушарнууд дайралдана.

Арадай ажахын хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай жэлэй дунда зэргын тоо 102,2 миллиондо хүрэжэ, жэлэй туршада 2,4 миллионоор олон болоо. Колхозуудай ниитын ажахыда 15,7 миллион хүн хүдэлдэг. Урда жэлнүүдэйхидэл адли ажаллажа шадаха хүн зон ажал хүдэлмэреэр хангагданхай байба. Ороной зарим районуудта хүдэлмэриин хүсэн дуталдаа.

Нэгэ хүндэ бажа хараха болоо haа, олзо доход жэлэй туршада 4,2 процентээр ургаhан байна.

1975 ондо бага салинтай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай hарын салин хүлhые 70 түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлгэ дүүргэгдээ, арадай ажахын үйлэдбэриин hалбаринуудта ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлhэн нэгэ доро дээшэлүүлэгдэhэн байна.

Ороной бүхы районуудта арадай ажахын бүхы hалбаринуудай 70 түхэриг хүрэтэр салин хүлhэтэй хүдэлмэришэд болон алба хаагшадhaa налог абтахаяа болинхой. hарын 71 түхэригhөө 90 түхэриг хүрэтэр салинтай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадhaa абтадаг налог гурбанай нэгээр доошолоо.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай hарын дунда зэргын салин түлөөhэн 1974 ондо 141 түхэриг haa, 1975 ондо 146 түхэриг болоhон байна.

Ниитын хэрэглэмжын фондhoo хүн зоной абаhан хүнгэлэлтэнүүд 90 миллиард түхэригтэ хүргэгдэжэ, жэлэй туршада 6,5 миллиард түхэригөөр дээшэлhэн байна.

Зарим категориин инвалид хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай социальна страховани hайжаруулагдаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидууд болон дайнда наhа бараhан сэрэгэй албатанай гэр бүлынхидтэ нэмэри хүнгэлэлтэнүүд үгтөө.

Нөөсэлгын кассануудта хүн зоной нөөhэн мүнгэн 12,1 миллиард түхэригөөр дээшэлээ. Гүрэнэй урьhаламжын облигацинуудые түлэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Гүрэнэй болон кооперативна рознична эд бараанай эрьесэ 208,9 миллиард болоо, 1974 онойхитой сасуулхада, 13,7 миллиард түхэригөөр дээшэлhэн байна. Рознична эд бараанай эрьесын жэлэй түсэб орон дотор бүхыдөө 100,9 процентээр дүүргэгдээ.

Эд бараанай ехээр худалдагдадаг болоошье haа, арад зоной ургажа байhан эрилтэнүүдэй зариманиинь дүүрэн хангагданагүй.

Ажаhуудалай талаар хангалгын хүдэлмэриин хэмжээн 9,3 процент, тэрэ тоодо хүдөө нютагуудта 11,9 процентээр дээшэлээ.

Ороной экономикын саашанхи хүгжэлтэ, арад зониие хангаха эд бараа худалдалгые үргэдхэлгэ мүнгэнэй эрьесые тогтууритай болгоhон байна.

Гүрэнэй болон кооперативна предприяти, организацинууд, колхозууд 109 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай 2 миллион 200 мянган шэнэ болбосон түхэлтэй байрануудые, үмсын гэрнүүдые барла. Иигэжэ 11 миллион хүн hуудал байдалаа hайжаруулаа. Юрэнхы эрдэмэй 1,6 миллион hууритай шэнэ hургуулинууд, 500 мянган hууритай hургуулиин наhа хүсөөгүй багашуулай эмхи зургаанууд, 75 мянган оротой больницанууд болон культурно-ажаhуудалай бусад барилганууд бодхоогдожо, ашаглалгада оруулагдаа.

Ажаhуудалай пунктнуудые болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдээ.

Арадай гэгээрэл, соёл культура саашадаа хүгжөө, хүн зониие медицинын талаар хангалга hайжараа.

1976 оной январиин 1-нэй байдалаар Советскэ Союзай хүн зоной тоо 255,5 миллиондо хүрэhэн байба.

(ТАСС).

Комсомолой ажабайдал

ЗАЛУУ hААЛИШАДАЙ ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД

Комсомолой областной ...конференци дээрэ ...hүнэй» түлөө тэмсэл ...комсомолой организа...бэелүүлхэ гол зо...нуудай нэгэн гэжэ со...юм. Тэрэ гэhэн...горитой саг үнгэр...конференциин шиидхэбэ...бэелүүлхэ талаар ...эй обком болон рай...эмхидхэлэй, ниита по...ехэ хүдэлмэри ...hан байна.

...hаалишадай дунда ...дэлгэрhэн социалис ...дүнгүүд квартал ...гаргагдажа, «Буряад ...үнэн» газетын хуу...дээрэ толилогдодог ...комсомол-залуу...hү hаалиин шэнэ ...дүнгүүдые эмхидхэн бии ...талаар хэмжээ ...бэелүүлэгдээ. ...шэнэ ...бии болоhон байна. ...hайнаар, габшаа ...хүдэлэн комсомол...шуулай hү hаалиин ...олон.

...аймагай Сапанай ...Улаан Горхоной, ...аймагай «Эрдэм» ...Дэбэнэй. Мухар...аймагай «Забайка...совхозой Хүhоотын, ...Сэлэнгын ...Сэлэнгын hү hаа...нуудэй коллекти...болоно.

...дундаhаа Улаан ...hү hаалиин фермын ...илангаяа шалга...тэмдэглэхэ хэрэг...коммунист Доржо ...1975 ондо үнеэн ...дунда зэргээр 3612 ...hү haahа. Түнхэ...энээнhээ урда ...дутуугүй амжалта түйлаа. ...дүү Софья ...Манзаракшеевтан, ...Молонова, Цыбик...болон бусад ...дутуугүй hайнаар ...

...фермын коллектив та...дээбариие ...сентябрь соо ...тухайгаа элидхээ ...түсэбhөө гадуур ...hү haahан. 1576 ...гүрэндэ худалдажа ...байха юм.

...амжалта өөрөө ерэ...Совхозой ком...организаци, фермын ...бүлэг (хүтэлбэ...Наталья Молоно...эдэбхи үүс...Эмхидхэлэй, хү...нийтэ-политик...хүдэлмэри энэ коллек...hайнаар ябуулагдадаг ...Гадна ВЛКСМ-эй эр...нуудые тус фермэдэ ...совхозой комсомо...туhа хүргөө.

...Горхоной залуу hаа...арбадахи табан жэлэй ...үбалжэлгэдэ ехэ ...бэлдээ гэжэ тэм...Саг соогоо хашаа, ...дулаалаа, сэбэрлээ, тэжээл буйлуулдаг цехhээ малайнгаа байра хүрэтэр дүүжэн хэргы татаа, хүсэд хүрэхэ үбhэ, силос эсэрээ.

Ажалдаа эрхим амжалта түйладаг залуу hаалишад манай республика соо олон. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Наталья Лхамажапова, Анна Петрова, Ольга Козулина, Ажалай Алдар Солын III шатын ордento hаалишад, Илалтын Тугай дэргэдэ фото-зурагаа абхуулхын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илагшад Зинаида Маласова, Дыжит Аюшеева гэгшэдые эдэнэй дундаhаа нэрлэмээр.

Имэ ехэ амжалтанууд тухайгаа хөөрэхэ зуураа, арбадахи табан жэлдэ залуу hаалишадан бэелүүлхэ зорилгонуудые онсолон элирүүлхэ хэрэгтэй болоно. Тиихэдээ бии байгаа дутуу дундануud тухайгаа хэлэжэ, тэдэниие усадхаха талаар бэелүүлэгдэхэ хэмжээ ябуулгануудаа дурдажа, тус зорилгонууд тухай хөөрэхэ байhамнай эли.

Залуу hаалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөн хаа хаанагүй hайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. ВЛКСМ-эй Яруунын, Загарайн, Хэжэнгын, Бэшүүрэй, Кабанскын райкомууд энэ шухала хэрэгтэ анхарал хандуулнагүй. Залуу hаалишадай мүрысөөнэй дүнгүүд саг соогоо гаргагданагүй. Гадна гаргаа болоходоо, олондо мэдээжэ болгохо хэмжээ ябуулганууды хайша хэрэгээр, хайхарамжагүйгөөр бэелүүлнэ. Эмхидхэлэй, ниитэ политическэ хүдэлмэри сагай эрилтэ хангаха бэшээр ябуулагдадаг байна.

«Ехэ hүнэй» түлөө тэмсэлэй гол шэглэлнүүдэй нэгэн хидаа комсомол-залуушуулай коллективүүдые шэнээр эмхидхэн бии болгохо хэрэг болоно. Залуу хүбүүд, басагадые hү hаалиин фермэнүүдтэ комсомолой путёвкоор эльгээхэдээ, эрхимүүдыень шэлэхэ хүдэлмэриие саашадань гуримшуулха тон шухала. Харин Кабанскын аймагай hү ехээр абадаг зарим ажахынуудта комсомол-залуушуулай hү hаалиин фермэнүүд мүнөө болотор эмхидхэгдээгүй байhаар.

Гадна үнеэдые машинаар haалгада залуушуулые олоор hургаха асуудалай мүнөө болотор хүсэд шиидхэгдээгүй байhаниинь ехэ толхорол түрүүлнэ. Энээнhээ боложо республикымнай олон ажахынуудта үнеэ haаха аппарадууд ашаглагдангүй хэбтэнэ.

Тиимэhээ ВЛКСМ-эй райкомууд, ажахынуудай комсомолой комитедүүд залуушуулые наринаар шалан оложо, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудта комсомолой путёвкоор эльгээхэ, hургаха ёhотой.

Комсомолой организацинуудай хүтэлбэрилхы нүлөөгөө hуларуулhанhаань боложо, комсомол-залуушуулай hү hаалиин олон коллективүүдэй ажалынь эрид муудаhан байна. Яруунын аймагай Нарийхын, Баруунай, Прибайкалиин аймагай Ангирай, Турунтаевай, Түнхэнэй аймагай Могой Горхоной, Хориин аймагай Дээдэ Тальсын, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой дүрбэдэхи фермэнүүд hү hаалияа эрид доошолуулжа, гээгдэлдэ оронхой.

hү hаалияа улам дээшэлүүлхын түлөөдэ мал ажалай тэжээлэй баазые саашадань бэхижүүлхэ зорилго республикын ажалшадай урда табигдана. Энэ асуудал залуушуулай коллективүүдтэ бахал сэхэ хабаатай.

Үбhэ болон бусад тэжээл бэлэдхэлгэдэ, тэрэниие гамтайгаар, хямдаар гаргашалха хэрэгтэ комсомолой эхин организацинууд ехэ анхарал хандуулха уялгатай. Зоотехнигүүд, ветеринарна заабаринуудые жэнхэдэгүй дүүргэhэнэй ашаар hү абалгые хорин процентээр дээшэлүүлхэ арга боломжо бии. Тиимэhээ энэдэ мүн лэ горитой анхарал хандуулха шухала.

Гадна залуу малшадай мэргэжэл шадабари саашадань дээшэлүүлхэ асуудал ехэ удха шанартай болоод байна. Тиихэдээ залуушуулай дунда элдэб конкурснуудые үнгэргэжэ, мэргэжэлшэдэй эрхимыень элирүүлхэ, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, hурган хүмүүжүүлэгшэдэй үүргые бүри дээшэлүүлхэ, политическэ болон экономическа hуралсал улам hайжаруулха зорилго комсомолой организацинуудай урда түбхын түрүүндэ табигдана.

«Мал ажал — комсомолой габшагай хэрэг» гэhэн уряа доро манай республикын залуу малшад хүдэлнэ. Тиимэhээ тэдэнэр арбадахи табан жэлдэ абаhан социалис уялгануудаа сүм дүүргэжэ, табан жэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ оруулhан хубитаа мүнөөнэйхиhөө бүри ехэ байха бээз гэжэ найдагдана.

Д. ЦЫРЕНДОНДОКОВ,
ВЛКСМ-эй обкомой хүдэлмэришэн болон хүдөөгэй залуушуулай таhагые даагша.

Любовь Ильнинична Хорват Улаан-Үдын городууд хоорондын телефонно станциин телефонистнуудай бригадираар хүдэлнэ. Бригададань хамтадаа 20 хүн ажалладаг юм. Эбтэй эетэйгээр хүдэлдэг энэ бригадын гэшүүд юhэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабариие үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 5-да дүүргэжэ шадаа.

Тус бригадада ажалша бэрхэ телефонистканар олон. Л. Протопопова, М. Степанова, Г. Таюрская гэгшэд табан жэлэй түрүүшүүлэй тоодо оролсоно, «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэhэн тэмдэгээр шагнагданхай. Ажалдаа hайн үрэ дүнгүүдые түйлаhан энэ бригадада 1975 оной декабриин дүнгөөр хэлхээ холбооной үйлэдбэриин — техническэ управлениин ба профсоюзай обкомой дамжуулгын вымпел барюулагданхай.

Телефонисткануудай бригадир Л. И. Хорват нёдондо зундаа Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар hунгагдаhан байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. И. Хорват.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото

АГИТПОЕЗД АЯНШАЛНА

«Георгиевский» совхозой ажалшадта аймагай түб тосхонhoo агитпоезд хүрэжэ ерэбэ. Тус бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ — КПСС-эй райкомой инструктор Б. Д. Жамбалдоржиев Ашанга, Ангалантa hууринуудай ажалшадай үмэнэ партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект тухай лекци уншаа.

Хүдөө hууринайхид аймагай соёлой байшангай уран hайханай бүлгэмдэ хабаадагшад: баянист В. Журавлев, дуушад О. Сопунова, Н. Шульгина, З. Дондокова, хатар гүйсэдхэгшэ Г. Юшкова ба бусадай табиhан концерт хаража баясаhан, сурхэ сэдьхэлээ хаалаhан байна.

Парикмахер Н. Наизатова, хубсаhа эсхэгшэ Д. Будожапова, аймагай түбэй аптекын хүдэлмэрилэгшэ М. Трупева гэгшэд совхозой малшад, механизаторнуудта үниинэй хүлеэгдэhэн айлшад болоо. Агитпоездын бүридэлдэ аймагай больницын хирург түhаламжын машина оролсожо, хирург Г. Самбатов үбшэлhэн хүнүүдые үзэжэ шалгаhан, шухала хэрэгтэй эмүүдые үгэhэн байна.

Ажаhуудалай хэрэгсэлнүүдэй элдэб янзын приборнууд, хубар намарай, үбэлэй хубсаhан, бүд эдэбээр асарагдажа, малшадые баясуулаа.

Б. ЛАЙДАПОВ.
Хори.

НОВОСИБИРСКЫН hОНИНУУД

МИЛЛИОН САМСА ОЕГДОБО

Татарскын оёдолой фабрикаhaa үдэр бүри 4 мянган самса оёгдожо гарадаг юм. Сибириин, Алас-Дурна зүгэй магазинуудта энэ фабрикын продукци эльгээгдэдэг.

— Юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 1 миллион 140 мянган самса оёжо, ороной худалдаа наймаанай организацинуудта эльгээгдэбэди — гэжэ фабрикын директор И. Н. Степанов хөөрэбэ.

Аяар 35 ондоо түхэлтэй самсануудые тус фабрика оёжо гаргана. Тэдэнэй 6-иинь гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй. Hoohoн, нейлон, торгон бүдөөр оёгдоhон үшөө хэдэн хэдэн модельнууд шанарай тэмдэгтэ хүртэхөөр дүүршэлагданхай.

«НЕПТУН» КЛУБАЙ АЖАЛ ХЭРЭГ

Новосибирскын гүрэнэй университедэй, СССР-эй Наукануудай академиин отделениин научна хүдэлмэрилэгшэд, ахалагша классай hурагшад «Нептун» гэжэ клубай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Үбэлэй үедэ энэ клубай гэшүүд бассейн соо hорилго хэдэг, уhан доро фото-зурагуудые буулгадаг юм. Зүгөөр зун болоходо эдэ далайнуудай оёорто шэнжэлгын хүдэлмэри хэдэг. Жэшээлхэдэ, «Нептун» клубайхид үнгэрэгшэ жэлдэ Хара далайн, Япон далайн эрьедэ бүлэг бүлэгөөрөө байрлажа, туршалгануудые хэhэн байна.

Далайн эёорой амитадай, ургамалнуудай булан тус клуб соо hайдаа эмхидхэгдэхэ.

БЕРЛИНhЭЭ ЕРЭhЭН БЭШЭГ

Новосибирскын В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ научно-шэнжэлэлгын институдэй доцент, экономическа эрдэмэй кандидат А. И. Щербаковто Берлинhээ бэшэг ерэбэ. Берлинэй Гумбольдтын нэрэмжэтэ университет Сибириин эрдэмтэниие урихадаа, «Эрдэм наукын экономико» гэhэн темээр Европын үшөөнэй университедэй багшанар, аспирантнууд болон студентнүүдэй урда хэдэн хэдэн лекци уншахыень дурадхаhан байна.

ДУУШАДАЙ КОНКУРС

Областиин уран hайханай олониитын артистнууд — дуушадай конкурсын шангда хүртэхэ дүүрэбэ. Энэ конкурсдо дуушадай ансамбль, хоорнууд, дуушад олоороо хабаадаа. Илангаяа залуушуулай дуунуудые дуулаха конкурсдо 600 гаран хүн хабаадалсаhан байна.

Парти, Ленин, Эхэ орон тухай, шог зугаа дуунууд, инаг дуран тухай болон бусад темэнүүд дуушадай репертуарта нилээд олон байба. Тиихэдэ арадай дуунууд, опероонууд сооhоо абтаhан аринууд дуушадай программада оруулагдаhан байгаа. Энэ конкурсдо Убинскэ, Кечковскэ, Доволенскэ, Масляниинскэ районуудай Новосибирск хотын уран hайханай коллективүүдэй артистнууд илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадаа.

С. ОЧИРОВ.

Буряадай АССР-эй, Шэтын областиин ажалшад hүүлэй хэдэн жэлэй туршада социалис мүрысөө эмхидхэн хүдэлнэ. Энэ мүрысөөнэй дүнгүүд тухай манай газетэдэ мэдээсэгдэдэг гээшэ. Манай республикын хүдөө ажахын, промышленностиин, транспортын ба хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй hаяхан болоhон зүблөөнүүдтэ хабаадагшад Шэтын областиин ажалшадтай заншалта мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдэй мүрысэдэг областиин шэнэ hонин тухай мэдээсэлнүүд эндэ толилогдобо.

МYРЫСЭДЭГ ОБЛАСТИИН hОНИН

I.

ПЕТРОВСК-ЗАБАЙКАЛЬСКА металлургическа заводой мартеновскэ цехэй коллектив юhэдэхи табан жэлдэ булад хайлуулха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэhэн байгаа. Түгэсхэхы жэлдэ энэ цехэй коллектив 4 мянган тонно металл түсэбhөө үлүү хайлуулhан юм. Николай Васильевич Мурзаев, Ефим Васильевич Литвинцев, Андрей Федорович Удовенко гэгшэдэй бригаданууд үйлэдбэриин hайн дүнгүүдые түйлаа hэн.

Тус цехэй коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа байна. КПСС-эй Центральна Комитедэй проекттэй танилсаад, энэ жэлэй түсэбhөө гадуур 2 мянган тонно металл абаха гэжэ цехэй хүдэлмэришэд шиидэбэ. Залуу коммунист Николай Гагаринай хүтэлбэрилдэг бригада ажалай ехэ амжалта түйлаа; январиин түрүүшын арбан үдэрэй даабариhаа гадуур 59 тонно металл абаhан байна. Энэнь энэ жэлэй түрүүшын эрхим дүн болоно.

II.

ЧЕРНЫШЕВСКЭ районой «Комсомолец» совхозой хонишон Должин Цыбикова эрхим ажалаараа бүхы область дотороо мэдээжэ болонхой. Должин Цыбикова, тэрэнэй нүхэр Дамба Цыремпилович юhэдэхи табан жэлэй туршада урагшатай hайнаар ажаллажа гараа. 1976—1980 онуудта хурьга абаха түсэбтэ даабаряа тэдэнэр 25 процентээр, ноохо хайшалха түсэбөө 5 процентээр үлүүлэн дүүргэhэн байна. Юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ мэдээжэ малшад 100 эхэ хониин бүриhөө 104 хурьга түлжүүлээ, хониин бүхэнhөө 4,1 килограмм ноохо абаа.

«Комсомолец» совхозой суута хонишон, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордento Должин Цыбикова КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсажа, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаад, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 100 эхэ хониин бүриhөө 115 хурьга, хониин бүриhөө 5,1 килограмм ноохо абаха зорилготойгоор мүнөө ажаллана. Түл абалгада түгэс hайнаар бэлдээ, хонидынь хүсэ шадалаар hайнууд. Февралиин эхеэр түрүүшын хурьгад абтаха.

III.

ШЭТЫН автомобиль хабсаралгын заводто бүтээгдэhэн «ЗИЛ» марiын 29 машина Яхадай АССР-тэ эльгээгдэбэ. Тэдэ машинанууд хүйтэн уларилтай, хүндэ хүшэр харгытай холын хойто зүгтэ туршалга гараха юм. Шэтэ хотодо имэ түхэлэй машинанууд түрүүшынхеэ хабсаргагдаhан байна.

Хэдэн үдэрэй үнгэрөөд байхада, Шэтын заводhoo автомашинануудай үшөө нэгэ колонно Яхадай республикада, тиихэдэ 10 автомашина Тувын АССР-эй хадата районуудта туршалга гарахаар эльгээгдэхэ юм.

IV.

ОРЛОВСКО горно-шанаржуулгын комбинадай коллективтэ КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөндэ комбинадай механическа цехэй токарьнуудай бригада эрхимлэнэ.

Тус цехтэ хүдэлдэг дээдэ разрядай токарь Александр Игнатьевич Мотрев ажалай эрхим дүнгүүдые түйлана. Ажалша бэрхэ энэ нүхэр халаан бүриингөө даабариие хододоо 125—130 процент дүүргэжэ, амжалтаяа түрэл партиингаа XXV съездэдэ зорюулна. Александр Игнатьевич бэрхэ хүдэлмэришэн байхынгаа хажуугаар, залуу үетэниие hурган хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

V.

ШИЛКЫН районой Размахнино тосхондо эдеэ хоолой зүйлнүүдэй шэнэ магазин нээгдэбэ. Шэнэ магазинда элдэб янзын эдеэ хоолой зүйлнүүд элбэгээр табигданхай, наймаалагшадынь hайнаар ажаллана.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада область дотор 43 шэнэ магазин нээгдэhэн байна. Хүн зоной хэрэгтэй юумэеэ өөрөө шэлэн абаха аргатайгаар хэдэн арбаад магазин түхеэрэгдэнхэй. Хүдөөгэй ажалшадай эрилтэнүүдые гүйсэд hайнаар хангадаг болохын түлөө 1976—1980 онуудта область дотор худалдаа наймаанай 80 предприяти нээгдэхээр түсэблэгдэнхэй.

VI.

ОБЛАСТИИН авто-hургуулиин Агын филиалда 66 хүн дүрбэн hарын туршада hуража гараба. Энэ курсада hуралсаhан А. Крупин, А. Батомункуев, Б. Цыбендоржиев болон бусад шалгалта барихадаа, автомашинын теори мэдэхэ болон жолоодохо талаар эрхим сэгнэлтэ абаба.

Залуушуул бултадаа гурбадахи классай жолоошоной үнэмшэлгэ абаа. Тэдэнэр мүнөө округой харгынуудаар автомашинаяа жолоодоно.

VII.

Дашарабдан Батожабайн «Дулма хүгшэнэй уршагта ябадалнууд» гэжэ нэгэ акттай зүжэг соо мүнөө үеын колхозой байдал тухай хөөрэгдэнэ. Тэрэниие Зугаалайн дунда hургуулиин багшанар бэлдэжэ, эндэхи колхозой гэшүүдтэ харуулба. Энэ hургуулиин хүгжэмэй багша Дынсыма Жаповна Балхарова Дулма хүгшэнэй ролиие гүйсэдхэбэ.

«Забайкальский рабочий» газетэhээ абтаа.

ЛАТВИИН ССР. Газаа үбэлэй шэмэрүүн хүйтэн. Гэбэшье магазинай тагууд дээрэ хартаабха, хапуста, морхооботой зэргэлээд hархяагууд табяатай байна. Хото шадар оршодог «Рига» гэжэ совхоз тэрэниие ургуулна. Совхозой хүдэлмэрилэгшэд үглөө бүри худалдаа наймаанай организацинуудта, Ригын ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдтэ зуун килограмм хүрэтэр hархяаг эльгээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ригын магазинуудта эльгээгдэхэ hархяагууд.

ТАСС-ай фотохроника.

ОБЛАСТЬ ДОТОРОО ЭГЭЭ ТОМО

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Подольскдо область дотороо эгээн томо hүнэй завод ашаглалгада тушаагдаба. Энэ барилга хоёр хахад жэлэй турша соо дүүргэгдээ. Завод халаанай туршада 150 тонно hү буйлуулха проектнэ хүсэтэй. Предприятиин коллектив хараалагдаhан болзорhoo хоёр hара урид заводые 30 ондоо янзын продукци үйлэдбэрилэн гаргаха проектнэ хүсэндэнь хүргэхэ гэhэн эрмэлзэлтэйгээр ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: hү амhарталгын цех соо.

ТАСС-ай фотохроника.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ҺУРГААЛ БОЛОМООР АРСАЛДААН

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудалаар ООН-ой Аюулгүйн Советтэ хоёр неделиин туршада шанга арсалдаан боложо, сэрэгэй бүлэглэлдэ ородоггүй оронуудай хэһэн резолюциин проект США-гай буруушаалгаар абтангүй һалаба. Дэлхэйн энэ райондо үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал байгуулха гансахан арга замда Холбоото Штадууд дахинаа хаалта табиба. Энэ арга замай ашаар 1967 ондо Израилиин эзэмдэн абаһан арабуудай бүхы газар дээрэһээ тэрэнэй сэрэгүүдые сүм гаргаха ябадал бэеэ даанхай гүрэн түрэ байгуулга оруулалсан, Палестинын араб арадта амяарлаха эрхэ, тэрэшэлэн Дүтын Зүүн зүгэй бүхы гүрэнүүдтэ аюулгүй байдал хангагдаха байһан шуу. Юридическэ талаһаань харахада, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай бэрхэшээлтэ асуудалда юуншье хубилаагүй. Теэд Аюулгүйн Советтэ болоһон арсалдаата үгэ хэлэлгэн хадаа эндэ аюул тохёолдуулжа боломо шахардуу байдалые усадхаха ябадалда дурагүйшүүлые үшөө дахин тодорхойлбо.

Палестинын бэеэ даанхай гүрэнине байгуулха гэһэн резолюциин проектын түлөө Аюулгүйн Советэй дийлэнхи олониинь дуугаа үгөө. Энэ ушар хадаа уласхоорондын байдалые шэнжэлэгшэдэй мэдэржэ байһанай ёһоор, Палестинын араб арадай ба Палестиные сүлөөрүүлгын организациин хуулита түлөөлэгшэдэй тон шухала илалта мүн болоно. Гэбэшье США өөрынгөө буруушааха (вето) эрхэ хэрэглэхэдээ, ООН-ой уставаар хараалагдаһан бэеэ даанхай гүрэн түрэтэй болохо палестин арадай эрхые урдынхи мэтэ тоохогүй байһанаа элирхэйлжэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулха хэрэгтэ энэ арадай ехэ үүргэ дүүргэхэ байһание мэдэрхэгүй байһанаа харуулба. Американ буруушааха эрхэеэ хэрэглэһэн ябадал хадаа Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал гуримшуулха хэрэгтэ США «һанаагаа зобоно» гэһэн мэдүүлгын худал хуурмаг байһание элирхэйлэн харуулба. Тель-Авивай эзэрхэг түримхэй политикые Холбоото Штадуудай һайшаан дэмжэдэг байһание элирхэйлэн харуулха ондоошье баримтанууд бии гээшэ. Жэшээнь, финансова энэ жэлдэ 2,25 миллиард доллар, тэрэ тоодо бусаалтагүй сэрэгэй туһаламжа болгон 1,5 миллиард доллар Израильда үгэхэ гэжэ һаяхан США ерэһэн Израилиин премьер-министр Рабин гэгшые Вашингтон найдуулаа.

Сэрэгэй бүлэглэлдэ ородоггүй оронуудай «толгойлогшо» болохые оролдодог Пекинэй түлөөлэгшын бүлэглэлдэ хабаададаггүй оронуудай резолюциин проектдэ дуугаа үгэлгэдэ хабаадаагүй байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Маоистнууд бодото дээрээ Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлые дэмжэгшэдтэй нэгэ амин болоо.

Аюулгүйн Советтэ болоһон үгэ хэлэлгэ хадаа Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулха бүхы асуудалнуудые комплексноор шиидхэхын зорилготойгоор байгуулагдаһан Жёневэдэхи эбэй конференциин хүдэлмэриие түргөөр һэргээхэ тухай асуудал дахин табиба. Энэ конференциин хүдэлмэридэ алишье тала, тэрэ тоодо Палестиные сүлөөрүүлгын организацишье хабаадаха ёһотой. Араб арадууд, социалис хани нүхэсэлэй оронууд, сэрэгэй бүлэглэлдэ хабаадаагүй ба эб найрамдалда дуратай бүхы гүрэнүүд Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб ба бата бэхи амгалан байдалай түлөө тэмсэл ябуулһаар.

НАЙДУУЛГА БА БОДОТО БАЙДАЛ

США-гай президент Дж. Форд һаяын үдэрнүүдтэ «оронойнгоо бодото байдал тухай», «бюджедэй дүүргэлтэ» гэһэн заншалта бэшэгүүдые, тэрэшэлэн жэл бүхэндэ хэгдэдэг президентын дэргэдэхи экономическа соведэй элидхэл конгресстэ эльгээбэ. Эдэ документнүүдэй үндэһөөр нэн түрүүн экономическа ажабайдалдань ерэхэ жэлдэ ямар хубилалтын болохые американецууд багсаан тодорхойлдог. Эдэ бэшэгүүдынь гол түлэб ямар нэгэ найдал түрүүлмээр бэшэгдэһэн, юрын эрхэтэдэй ажабайдал һайжаруулагдаха гэхэ мэтээр хэлэгдэһэн байдаг. Ажабайдалай һайжарха тушаа американецуудта найдал этигүүлхэ гээшэ илангаяа энэ жэлдэ президентдэ айхабтар шухала байба. Юуб гэхэдэ, президентын һунгагдаха жэл ха юм. Дж. Форд түрэнэйнгөө толгойлогшын тушаалда үлэхын түлөө тэмсэл ябуулха зорилготой бшуу.

Гэбэшье, президент ажабайдалайнь үглөөдэр улам һайжарха байһанда американецуудые этигүүлжэ шадабагүй. Энээндэнь ямаршье гайхал байхагүй. Ушарынь гэхэдэ, Америкын экономико гурбадахи жэлээ гүнзэгы кризистэ байһаар. Гүрэнэйнь тусхай мэдээнэй ёһоор, урдахи жэлтэй сасуулхада, 1975 оной эсэстэ промышленна үйлэдбэриинь хэмжээн 9-һөө дээшэ процентээр хороо. Дж. Фордын өөрынь хэлэһэнэй ёһоор, ажалгүй хүнүүдэй тоо тон ехэ байба: нёдондо жэлдэ 8 миллионһоо дээшэ американецууд ажал хэхэ аргагүйдөө. Экономическа кризис валютын үнэ сэнгэй уналгатай зэргэшэз. Гол түлэб үргэн хэрэглэмжын эд бараанай үнэ сэн жэл соо дунда зэргээр 7,5 процентээр дээшэлһэн байна.

Үйлэдбэриин хэмжээе үргэдхэхэ, хүн зондо ажал хэхэ арга олгохо найдабари хэлэхэ зуураа, экономикоёо гүрэнэй зүгһөө хүтэлбэрилэн гуримшуулһанай ашаар эдэ зорилгонуудые түйлажа болохо гэжэ президент этигүүлхые оролдоо. Эндэ нэн түрүүн бюджетнэ ба албан налогой политика тухай хэлэгдэнэ. Гэбэшье, урдань ямаршье ашаг үрэ үгөөгүй эдэ хэмжээнүүдынь ажалгүй хүнүүдэйнь тоо хэр үсөөрүүлхэб даа. Зүгөөр Америкын мэдээжэ экономистнууд ойрын жэлнүүдтэ ажалгүй хүнүүдэй тоо 10 миллиондо хүрэжэ магад гэһэн баримта хэлэнэ.

Эдэ бүгэдэ Холбоото Штадуудта социальна шэнэ бэрхэшээлтэ байдалда хүргэжэ болохо. Мүнөө эндэ правительствын финансова политикада эсэргүү хүдэлөөн үргэдэжэ захалаа. Энэ политикань ажалшадай социальна хэрэглэмжэдэ һомологдоһон мүнгэ хороолгоор бюджедэй хэмжээ бага болгохо, сэрэгэй гаргашые дээшэлүүлгэдэ зорюулагданхай.

США «экономическа бэрхэшээлһээ гараха хаһада орожо байна» гэһэн президентын найдуулга этигэмжэ багатайл ха даа. Америкын тон томо банкнуудай нэгэн «Ферст кэншл сити бэнк» гэдэгэй экономистнуудтай үнгэргэһэн асуултын дүнгөөр экономикынь бэрхэшээлтэ байдал энэ жэлдэ үргэлжэлхэ, мүн саашанхи жэлнүүдтэ бүри үргэдэжэ магад гэһэн тобшолол хэгдэнэ.

А. БИРЮКОВ,
О. АНИЧКИН.
(ТАСС).

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГТА

АНГУУШАДАЙ - БАЯН ОЛЗО

Хойто-Байгалай аймагай коопзверопромхоз үнгэрэгшэ 1975 ондо эрхим амжалта туйлаба. Коопзверопромхозой директор В. М. Бороев агнууриин хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулна.

Коопзверопромхоз ангай 104832 түхэригэй арһа бэлэдхэжэ, жэлэйнгээ түсэб 133 процент дүүргэбэ. 16.338 ондатра, 6532 хэрмэн, 1118 булган, 426 үен, 130 һолонго баригдаа. 6 хандагайн, 2 бугын, хойто зүгэй 112 зэрлиг орын мяхан, 20 центнер һамар, 85 центнер жэмэс гүрэндэ тушаагдаа.

Энээнһээ гадна, тэжээмэл сэнхир үнгэтэй үнэгэнэй (песец) 1850 арһан Эрхүүгэй баазада эльгээгдээ.

Ангуушадай дундаһаа Ф. И. Волков түрүүлжэ, булганай, хэрмэнэй болон ондатрын 4628 түхэригэй арһа тушаагаа.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буркоопсоюзай коопзверопромхозой трестын охотовед.

БАРИЛГАШАД...

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын ажалша коллективүүдэй дунда үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөөн юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ дэлгэрһэн юм. Энэ хүдэлөөнэй дүнгүүд һая согсологдобо.

Барилгын энэ эмхиин хүдэлмэришэдэй олонхинь Абаканһаа Тайшет, Сургудһаа Тюмень хүрэтэр түмэр харгы таталсаһан зон. Тиимэһээ дүй дүршэлөөр баян, дадал шадабаряар түгэс барилгашад болоно.

Социалис мүрысөөндэ Александр Андреевич Остроуховай даадаг бригада илаа. Комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда Александр Рябковай бригада түрүүлжэ, шанда хүртэһэн байха юм.

Артур Иванович Малышевай хүтэлбэрилдэг бригада үнгэрһэн жэл соо һайнаар хүдэлөө. Социалис Ажалай Герой В. Д. Басовай даадаг комплексно бригадын үүсхэл дэмжэһэн энэ коллектив мүрысөөндэ онсо шалгарагшадай тоодо мүн лэ ороно.

Дүнгүүдэй гаргагдаһанай һүүлдэ барилгашад ерээдүйнгөө зорилгонууд тушаа ехэ хөөрэлдөө хэжэ, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые габшагай ажалаараа алдаршуулан дүүргэхын түлөө тэмсэхэ тухайгаа мэдүүлнэ. Тиихэдээ түрэл партиингаа ээлжээтэ съездые ажалай үндэр бэлэгүүдтэйгээр угтахын тулада байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые энэ ехэ хуралдаанай нээгдэхэ үдэр бэелүүлһэн тухайгаа элидхэхэ гэжэ шиидэбэ.

Д. САНЖИЕВ.

Улаан-Үдын кондитерскэ фабрикын коллектив һүүлэй жэлнүүдтэ гаргадаг продукциингаа шанар һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри хээ. Гансахан нёдондо «Птичье молоко», «Облепиха в шоколаде» гэжэ нэрэтэй конфетэнүүдынь Новосибирск хотодо үнгэргэгдэһэн шанар шалгаха выставкэдэ һайшаагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Байгал» ресторанай официантка Н. Афанасьева конфетэ худалдажа байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ҺОНИРХОЛТОЙ АЯНШАЛГА

Хүдөө ажахын институтда һуралсалай ба нитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадахын түлөө студентнүүдэй дунда социалис мүрысөөн соносхогдоһон юм. Энэ мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, экономическа факультедэй 551-дэхи бүлэгэй студентнэр түрүү һуури эзэлһэн байгаа.

Түс бүлэгэй эдэбхитэд В. Тулунов, Н. Красницкая, Б. Цырендоржиев гэгшэд мүрысөөндэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсаһан байба. Тиин институдай дирекци, партком, профкомой шиидхэбэриин ёһоор, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэгшэд Москва хото экскурсяар ошохо путевкоор шагнагдаһан байгаа. Эдэнэр уржадэр холын аяншалгаһаа бусажа ерэбэ.

А. ПАКЕЕВ.

Спорт

КОНЬКИШАДНАЙ ИНСБРУК ТЭЭШЭ...

Дүтын зайда урилдалгаар 1975 оной февраль һарада Швециин Гетеборг хотодо болоһон дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ конькишан Евгений Куликов хоёрдохи һуури эзэлээ һэн. Манай спортсмен Александр Сафронов эндэ илажа гараһан байгаа. Гэбэшье хабар тээшэ Куликов һорилго бэлэдхэлээ улам эршэдхэжэ, дэлхэйн хэдэн рекорд тогтооһон юм. 500 метрэй зайда ой ухаанда орошогүй гэхээр дүн харуулаа һэн — 37 секунда. Конькишадай уласхоорондын холбоон Евгений Куликовые нёдондо жэлэй бэрхэ конькишан гэжэ тоолоод, Оскар Матиссенэй шагналаар шагнаһан байна.

Ленинград хотын политехническэ институдай 25-тай студент Куликов Олимпиадын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула эдэбхитэй шангаар бэлэдхэл хэжэ байна. Анатолий Павлов, мүн дэлхэйн олон чемпиониие хүмүүжүүлһэн Константин Кудрявцев тэрэниие һурган бэлдэдэг юм.

Спорт шэнжэлэгшэ Игорь Образцовтой рекордсмен хөөрэлдэхэдөө, иигэжэ мэдүүлһэн байна.

— Конькигаар үниһэй гүйдэгшье һаа, эдир залуу наһандаа ехэ амжалта туйлажа бираагүйб. СССР-эй суглуулагдамал командада гурбан жэлэй урда тээ абтаа һэм. 1974 ондо дүтын зайда урилдалгаар дэлхэйн чемпионадта хабаадааб. Инсбругэй елүүр дээрэ урагшагүйдэжэ, 16-дахи һуурида гарашоо бэлэйб. Хойто жэлынь яһала амжалтатай байгдаа. Нёдондо хабар олон зүйлөөр 153,250 очко абажа, дэлхэйн рекорд тогтоогоод, ороной чемпион болоһон байнаб.

— Евгений, энэ жэлэй эхеэр Баруун Берлинэй хэмэл мүльһэтэй елүүр дээрэ ехэ амжалта туйлаһан байнат. Арай эртэ бэлэдхэлэйнгээ орьёл дээрэ хүрэжэ ерээ бэшэ гүт?

— Үгы, эртэшье бэшэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, бэшэ конькишад һажажа байнагүй. Урдандаа ехэ амжалта туйладаггүй байһан американец Питер Мюллер 1000 метртэ илажа гараа. Сагаан олимпиадын урда тээ мэдээжэ бэшэ байһан олон хүн урагшаа гарана.

Бэрхэ бэрхэ конькишад олон даа. Нэн түрүүн манай командын нүхэд хүбүүдни болоно. Эдэмнай хэд бэ гэхэдэ, дэлхэйн чемпион Александр Сафронов, дэлхэйн хоёр удаа чемпион, Саппорода болоһон Олимпиадада шанда хүртэг-

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» январиин 28-да үнгэргэгдэһэн 4-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Куйбышев, Грозный хотонуудта ажаһуудаг хоёр хүн тус тустаа зургаан номер таажа, 5.000 түхэриг абаха болобо. Табан номер таагшад—3.181 түхэриг (115 карточка), дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 99 түхэриг (4.615 карточка), гурбан номер таагшад 4 түхэриг абаха (101.808 карточка):

«Спортлото-2»: Нэгэшье хүн зургаан номер таажа шадаагүй. Табан номер таагшад —1896 түхэриг (74 карточка), дүрбэн номер тааһан хүнүүд—35 түхэриг (4.443 карточка), гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха болобо (75.407 карточка).

Дүрбэдэхи тиражай шүүбэри февралиин 8-һаа мартын 8 болотор түлэгдэхэ юм. (ТАСС).

Хилын саанаһаа

Телефон Телеграф Радио

ГАВАНА

Гутамшаг муухай ябуулга

ТАСС

Арадуудай бэеэ дааһан байдалай, адли тэгшэ эрхын, хүгжэлтэ дэбжэлтын хархис дайсан боложо ябаһанаа маоистнууд Анголодохи үйлэ хэрэгүүдэй үеэр үшөө дахин элирхэйлэн харуулба гэжэ Кубын КП-гэй ЦК-гай орган — «Гранма» газетэ түрүү бэшэг соогоо мэдээсэнэ.

Урда Африкын расистнууд, маоизм империализмтай нэгэдэжэ, Анголын Арадай Республикада, тэрэнэй арадта эсэргүү ябуулгануудые хэжэ байна гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Роберто ба Савимбиин бандануд, ЦРУ-гай агентнүүд, ЮАР-ай дахуул сэрэгүүд американ, хитад буу зэбсэгүүдые барижа, Анголын арад зондо добтолон, эдэниие алажа хюдажа байна.

Газар уһаяа, эрхэ сүлөөгөө, бэеэ дааһан байдалаа, адли тэгшэ эрхэеэ, хүгжэлтэ дэбжэлтэеэ хамгаалхаар бодоһон Анголын патриодуудта Куба туһаламжа үзүүлхэ юм. Советскэ Союз, бүхы дэлхэй дээрэхи революционно, империализмда эсэргүү, үндэһэ яһанай илгаа гаргалгада, колониализмда харша, түрүү үзэлтэй социалис хүсэнүүд Анголодо политическэ ба материальна туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлнэ.

Анголын арад зондо эсэргүү ябуулгануудые хэдэг хүсэнүүдтэ Хитадай сэрэгэй советнигүүд туһална.

Эдэ бүгэдэ маоис суртал һургаалай, политикын марксизм-ленинизмда зүрюу харша байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ гээд «Гранма» газетэ тэмдэглэнэ.

Нүхэр Фидель Кастро 1966 оной январь һарада үгэ хэлэхэдээ, худалдаа наймаанай политикаараа Хитадай хүтэлбэрилэгшэд Кубые хашаха харшалхые оролдодог американ империалистнуудтай нэгэдэн ниилэжэ, Советскэ Союз ба бусад социалис оронуудта зүрюу харша номнол эдэнэй агентствэнүүд манай орон дотор ябуулхые һэдэһэн байна гэжэ балшыса баримталан мэдүүлээ һэн.

Анголодо маоистнуудай бэелүүлһэн ябуулга Хитадай гадаадын политикада тааралдана. Латиин Америкын ба Карибскэ бассейнэй оршондохи оронуудай Компартинуудай нёдондо жэлэй июнь һарада Гаванада болоһон зүблөөн маоистнуудай ажал ябуулгые элишэлэн буруушааһан байгаа.

Чилиин фашис хунтые Пекин дэмжэжэ, политическэ ба дипломатическа туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлнэ. Тиин мүнөө Урда Африкын алууршан Форстерой хархис захиргаанһаа дутуугүйгөөр Анголодохи байдалда хамааралсажа байна бшуу.

АЛЖИР

Алжирай, Мароккын хоорондохи хёмороон

ТАСС

Мароккын сэрэгэй авиаци хэрэглэһэнэй һүүлээр Баруун Сахарадахи байдал бүри түгшүүрилтэй болобо гэжэ АПС агентствын мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Баруун Сахарын бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэлээ Полисариогой фронтын үргэлжэлүүлхээр эрид шиидэнги байһан тухайнь мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ. Хаа хаанагүй — ороной урда хубида, Атлантиин эрьедэ, зүүн-хойто хубида — Полисариогой фронтын сэрэгшэдэй ба Мароккын, Мавританиин сэрэгүүдэй хоорондо шанга тэмсэл боложо үргэлжэлһөөр.

Сэрэг дайнай январиин 18-да эхилһэнһээ хойшо Полисариогой фронтын хэһэн шанга тэмсэлэй үедэ эдэ сэрэгүүд 425 хүнөө алдаһан, 180 хүнөө плендэ абхуулһан, 7 самолет ба вертолёдоо һандаалгаһан байна гээд агентство тэмдэглэнэ.

РАБАТ. (ТАСС). Алжирай ба Мароккын хоорондохи зэбсэгтэ хёмороо зүришэлдөөнэй улам үргэдэжэ байһаарнь һанаата болоод, король Хасан II өөрынгөө тусхай түлөөлэгшые — урдань премьер-министр байһан М. Ламраниие Вашингтон эльгээһэн байна гээд МАП агентство мэдээсэнэ.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Холбоото Штадууд Мароккодо сэрэгэй ба экономическа туһаламжа саашадаашье үзүүлхэ хараатай гээд США-гай гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ М. Ламраниин Г. Киссинджертэй уулзаһанай һүүлээр мэдүүлбэ.

ВЕНЭ

Хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэһээр

ТАСС

Түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хороохо тухай хөөрэлдөөнүүд забһарлалгын һүүлээр Венэдэ һэргээгдэбэ. Польшын, Канадын делегацинуудай толгойлогшонор ээлжээтэ пленарна заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Польшын делегациин толгойлогшо С. Даброва заседаниин һүүлээр пресс-конференци үнгэргөө. Сэрэг дайнай аюулай боломоор газарта сэрэгүүдэй олон байһые үсөөрүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдые абаха гэһэн шухала зорилго хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшадай урда табигдана гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Европо түбидэхи шахардуу байдалые политическэ аргаар һуларуулхаһаа гадна, сэрэг дайнай али бүхы аюулые сабаха шухала гэжэ Хельсинкидэ болоһон зүблөөнэй һүүлээр элирһэн байна. Хельсинкидэ туйлагдаһан амжалтанууд энэ асуудалые политическэ аргаар шиидхэхэ эрхэ байдал хангана.

Венэдэхи хөөрэлдөөнүүд ехэ удха шанартай байна гэжэ Советскэ Союз ба бусад социалис оронууд тэмдэглэнэ гээд С. Даброва мэдүүлбэ. Тиимэһээ эдэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ бүтэмжэтэй һайн үрэ дүнгүүдые туйлаха шухала.

Түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хороохо асуудалые шиидхэхэ харгы зам олохын тула Советскэ Союз ба хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадажа байһан бусад социалис оронууд саашадаа тэсэбэри ехэтэйгээр оролдолго гаргаха юм.

ЛУАНДА

НРА-тай һаналаа нэгэдэлгэ үргэдэнэ

ТАСС

Урда Африкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй, хүлһэншэдэй ба дотоодын хархис хүсэнүүдэй харата муухай ябуулгануудһаа эрхэ сүлөөгөө, бэеэ дааһан байдалаа, республикынгаа газар дайдые бүрин бүтэн байлгые хамгаалхын тула зэбсэг хэрэгсэлнүүдые гартаа баряжа бодоһон Анголын арадай үнэн тэмсэлэй хэрэгтэ Ази, Африкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын эмхиин (ОСНАА) үзүүлһэн туһаламжые Анголын Арадай Республикын правительство үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ НРА-гай президент Агостиньо Нето Анголын арадай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын февралиин 2-то Луандада нээгдэһэн уласхоорондын онсо яаралтай конференцидэ бэлэдхэл хэхэеэ эндэ ерээд байһан ОСНАА-гай делегацитай уулзаха үедөө мэдүүлээ.

ОСНАА ба МПЛА-гай үүсхэлээр зарлагдаһан конференци шухала удха шанартай гээд НРА-гай президент тэмдэглэбэ.

Анголын арадай эрэлхэг тэмсэл дэмжэлгын, һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын хүдэлөөн улам үргэдэжэ байна гээд ОСНАА-гай делегаци президент А. Нетодэ хэлэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Колониализмын, расизмын политикые буруушаана

ТАСС

ООН-ой Аюулгүйн Совет Намибидахи байдалые зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ. Урда Африкын энэ газар дайдые хуули бусаар булимтаран эзэмдээд байһыень Соведэй гэшүүд эрид буруушаагаад, хашалта харшалалта хэдэг хуулинуудаа болюулха, Намибиин эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэдэг, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө шорон түрмэнүүдтэ хаагдаһан бүхы хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ табиба.

Аюулгүйн Совет нэгэн һаналтайгаар тогтоол баталан абахадаа, Нэгэдэмэл Нацинуудай хабаадалгатайгаар Намибиин арад зондо засагыень дамжуулан үгэхэ тухай ООН-ой шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ эрилтэ ЮАР-ай расистнуудай урда табиһан байна. Урда Африкын Республикын эзэрхэг түримхэй сэрэгэй бэлэдхэлнүүдээ үргэдхэжэ байһыень Аюулгүйн Совет буруушаагаа.

Расистнуудые сэрэгэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдээр хангадаг баруунай хэдэ хэдэн оронууд буруушаан шүүмжэлэгдэһэн байна.

НЬЮ ЙОРК

Байдалынь һайжарха хэбэргүй

ТАСС

Үнгэрһэн жэлдэ 7 миллион шахуу американец хүдэлмэригүй байһан дээрэһээ үгытэй ядуу байдалда ороһон байгаа. США-гай президентын дэргэдэхи экономическа соведэй түрүүлэгшэ Алан Гринспен «Оронойнмнай байдал» гэһэн программаар национальна телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, энээн тухай дурдаһан байна. Энэ жэлдэ ажал хэхэ аргатай хүн зонэй 7,7 процентнь хүдэлмэригүй болохо байна гээд правительствын экспертнүүд «түсэблэнэ» гэжэ тэрэ мэдээсэбэ.

Холын ерээдүйдэ хэрэг байдалай һайжараад байгаа һаань, хүдэлмэригүйдэлгые 4,5 процент хүрэтэр хороожо шадаха байнабди гээд Гринспен үргэлжэлүүлээ. 4 миллион хүрэтэр хүнэй «үлүү зон» гэжэ тоологдохо ябадал эгээлэй юрын хэрэг гээшэ гээд США-гай правительствын экономическа политика табигшадай нэгэн ойлгуулба бшуу.

АРЬЯАТАН ХОРООГДОБО

Бэшүүр нютагта ажаһуудаг И. И. Гнеушев бүхы наһаяа ойдо үнгэргөө гэхэдэ, алдуу болохогүй. Тэрэ хэдэн жэлэй туршада ой модоной ажахын харуулшанаар хүдэлжэ ябахадаа, ан бүхэнэй аяг ааша һайн мэдэхэ болоһон хүн.

Иван Иннокентьевич һаяхан тайга гарахадаа саһан дээрэ шуһата «найрай» үлэгдэлнүүдые обёорбо. «Баһал үнөөхи шоно ааша ха юм», —гэжэ тэрэ ойлгоходоо, энээниие яагаад хюдалтайб гэһэн бодолдо абтаба.

Мяхаша арьяатан мал адууһанда орожо эхилһээр үниидэй гээд холо ойроһоо дуулдадаг байгаа.

Ангуушанай аниргүй шэдхэ соо ороод шэртэжэ һууха нэгэ үнэгэн ойн соорхойдо бии боложо, шагнаархан зогсоод, урагшаа гүйшэбэ. Үнэгэнэй сүлөөтэйхэнөөр гүйжэ ябахада, ямаршье аюул үгы гээшэ ааб даа! Эдэ бүгэдые ойлгоһон шоно ой сооһоо һэмээхэн гаража, унхидаба. Ухаамгай ангуушанай шандаганай зүргэ дээрэ табиһан урьхада «олзо» байгаа ха юм. Урьхада ороһон шандаганда обтожо бууһан шоно мэргэн буугай һомонһоо мултарха заяагүйдөө. И. И. Гнеушев мал адууһанда хохидол ушаруулдаг арьяатаниие хорооһондоо мүнгэн шанда хүртэбэ.

И. АШИРОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Буряадай АССР-эй промышленностиин, транспортын, хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй 1976 оной социалис уялганууд. «Түсэбтэ табан жэлэй найдамтай түгэсхэл»—СССР-эй арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл (түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

Хоёрдохи хуудаһан — тематическа.

Гурбадахи хуудаһанда. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Театрай шэнэ зүжэгүүд» — фоторепортаж. «Паспорт һэлгэлгэ» — суглуулбари. Нютаг нютагай һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.40 — Һурагшадта «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 9.00 — К. Симонов. «Из записок Лопатина» — Москвагай «Современник» театрай фильм-зүжэг (түрүүшынхеэ харуулагдаха). 10.55 — «Мечта» — фильм-концерт (үнгэтэ). 11.25 — «Мультфильмнүү-

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕ